

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

150 ΧΡΟΝΙΑ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΟΥ ΒΙΟΥ

ΕΚΘΕΣΗ
ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΩΝ
ΤΗΣ ΝΕΩΤΕΡΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΑΙΘΟΥΣΑ
ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ

ΠΡΟΕΔΡΙΑ: ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΧΡ. ΚΑΚΛΑΜΑΝΗ

ΜΑΪΟΣ 1994

Έκδοση της Βιβλιοθήκης της Βουλής των Ελλήνων.
Σχεδιασμός: Τμήμα Τυπογραφίας της Βουλής.

Έλευθέριος Βενιζέλος (1864-1936).
Προσωπογραφία του που βρίσκεται στη Βιβλιοθήκη της Βουλής.

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

150 ΧΡΟΝΙΑ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΟΥ ΒΙΟΥ

ΕΚΘΕΣΗ
ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΩΝ
ΤΗΣ ΝΕΩΤΕΡΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΑΙΘΟΥΣΑ
ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ

ΠΡΟΕΔΡΙΑ: ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΧΡ. ΚΑΚΛΑΜΑΝΗ

ΜΑΪΟΣ 1994

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η Βουλή των Ελλήνων τιμά την εκατοστή πεντηκοστή επέτειο από την ψήφιση του πρώτου μετεπαναστατικού Συντάγματος της Ελλάδας (1844) με σειρά εκδηλώσεων που καλύπτουν ένα έτος (Έτος Κοινοβουλευτικής Μνήμης).

Μία από τις εκδηλώσεις αυτές είναι και η οργάνωση ειδικής έκθεσης ιστορικών αντικειμένων της Νεώτερης Ελλάδας που γίνεται στην αίθουσα Ελευθερίου Βενιζέλου, στο κτήριο της Βουλής.

Το γεγονός της συμπλήρωσης 150 χρόνων από την ψήφιση του Συντάγματος του 1844 έχει για τη χώρα μας ξεχωριστή σημασία. Πόσες χώρες μπορούν να επιδείξουν 150 χρόνια κοινοβουλευτικού βίου και πόσες μπορούν να καυχήθούν ότι είχαν ουσιαστικά θεσπίσει ήδη από το 1844 την καθολικότητα της ψήφου;

Οι επισκέπτες της έκθεσης —και ιδίως οι μαθητές των σχολείων που με ιδιαίτερη χαρά περιμένουμε— θα έχουν την ευκαιρία να μεταφερθούν νοερά σε άλλα χρόνια και μέσα από τα εκθέματα να εκτιμήσουν τους αγώνες των περασμένων γενεών για τη Δημοκρατία.

Ναός της Δημοκρατίας είναι το Κοινοβούλιο. Αυτή είναι μια από τις σταθερές αξίες του πολυτάραχου πολιτικού μας βίου, για την οποία πρέπει να είμαστε υπερήφανοι.

Ευχαριστώ θερμά τα Μουσεία και τους ιδιώτες που με προθυμία μας παραχώρησαν εικαστικό υλικό για την έκθεση, καθώς και όσους μόχθησαν για την οργάνωσή της.

17 Μαΐου 1994

Ο Πρόεδρος της Βουλής των Ελλήνων

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΧΡ. ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πρόλογος τοῦ Κυρίου Προέδρου τῆς Βουλῆς	5
Περιεχόμενα.....	7
Τὰ ἐκθέματα.....	9
Προθήκη Α΄	15
Προθήκη Β΄	21
Προθήκη Γ΄	23
Προθήκη Δ΄	23
Προθήκη Ε΄	24
Προθήκη ΣΤ΄	28
Προθήκη Ζ΄	28
Προθήκη Η΄	30
Προθήκη Θ΄	33
Προθήκη Ι΄	33
Προθήκη ΙΑ΄	36
Β΄ Εἰκαστικά κ.ἄ.	37
Τὸ ἐκδοτικὸν ἔργον τῆς Βουλῆς	65
Εἰκόνες.....	67

Τὰ ἐκθέματα

Χειρόγραφα

Ἑντυπα

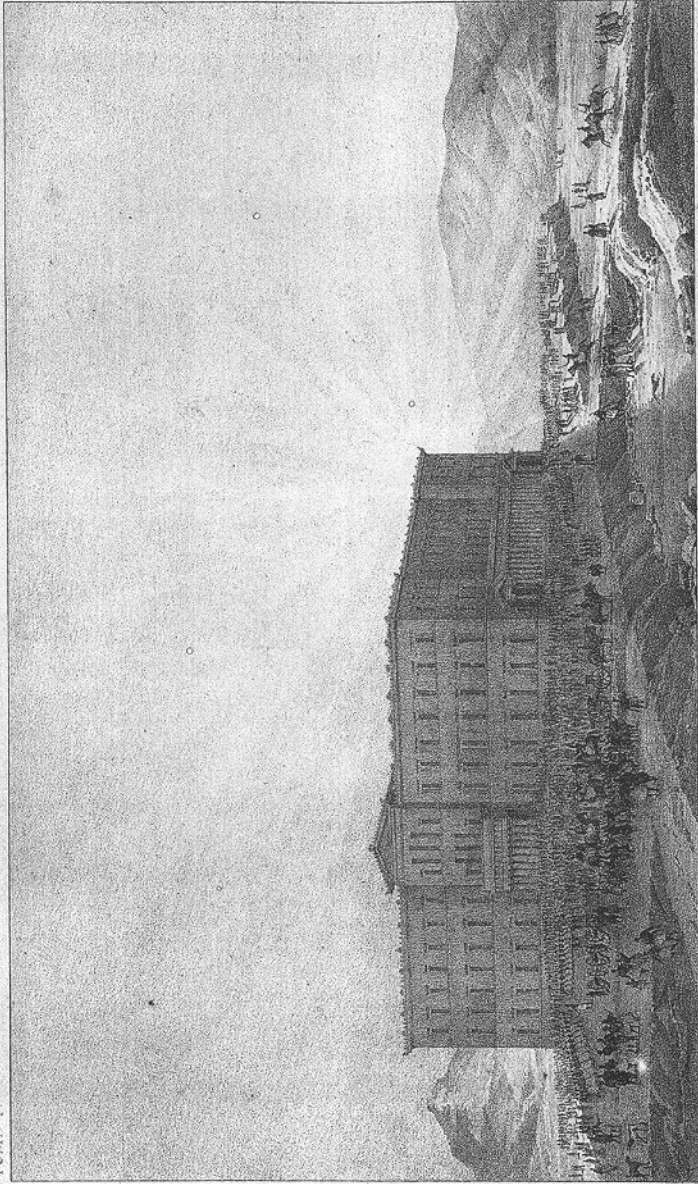
Εἰκαστικά

—Στὶς Προθήκες Α΄ ἕως ΙΑ΄

—Λοιπὰ ἀριθμημένα 1 ἕως 120

72. Ο Όθων, βασιλεύς της Ελλάδος, οί γονείς του Λουδοβίκος Α΄ και Θηρεσία, ή τριμελής ελληνική αντιπροσωπεία, Μιαούλης, Πλαπούτας και Μπότσαρης και ή τριμελής αντιβασιλεία, Άρμανσμπουργκ, Μάουρερ και Χέϊντεκ.

LE PALAIS DU ROI A ATHÈNES.

A. Le Mon. Lycabette.

B. Le Mont Hymette.

88. Τὰ ἀνάκτορα τῶν Ἀθηνῶν τὴν 3/ 15 Σεπτεμβρίου 1843.
 Αυτογραφία τοῦ Etienne Rey.

Η ΜΕΓΑΛΗ ΩΘΕΙΔΗΣ ΠΡΟΘΗΚΗ-Α΄

(1) **Κατάστιχα τῆς Πελοποννησιακῆς Γερουσίας, 1822.**
Τριπολιτζᾶ.

1.1. Ἡ Πελοποννησιακὴ Κάσσα τῶν Μετρητῶν [=Βιβλίον Ταμείου].

1.2. Κατάστιχον Γενικὸν [=Γενικὸν Καθολικόν]

*Τὰ εἰσοδήματα ἀπὸ Χουρσίτην... ὅσα ἀπὸ Χουρσίτην
ἔνεκα τῶν χαρεμίων του ἐμετρήθησαν.*

*Ὁ Ἰσολογισμὸς τῶν παρτιδίων τοῦ καταστίχου τούτου
ἢ Γενικὸς Λογαριασμὸς [=Ἰσοζύγιον]*

1.3. Κατάστιχον δοσοληψίας Γερουσιαστῶν [=Ἀτομικοὶ λογα-
ριασμοὶ Γερουσιαστῶν] «Ὁ Γρηγόριος Ἀρχιμανδρεῖτης
Δικαῖος, νὰ δώσῃ-νὰ πάρῃ.»

*Ὅλα τὰ κατάστιχα γραμμένα ἀπὸ τὸ χέρι τοῦ
Ἀρχιγραμματέως Νικολάου Σπηλιάδη, τοῦ ἀργότερα
Γραμματέως τῆς Ἐπικρατείας [=Πρωθυπουργοῦ] ἐπὶ
Καποδίστρια καὶ ἱστορικοῦ τῆς Παλιγγενεσίας.*

(2) **Βουλευτικόν. Πρακτικά.** «Τῇ 5ῃ Μαΐου [1824] Ἦρως.
Σήμερον Συνέλευσις οὐκ ἐγένετο δια τὴν κηδεῖαν καὶ ἐπιτά-
φιον πένθος τοῦ αἰοδήμου λόρδ Βήρωνος, ἀγωνισθέντος ὑπὲρ
τῆς ἐλευθερίας τῆς Ἑλλάδος καὶ ἀποβιώσαντος ἐν
Μεσολογγίῳ.

Ὁ Α΄ Γραμματεὺς
Ἰω. Σκανδαλίδης»

- (3) **Βουλευτικόν. Βιβλίον τῶν Προβουλευμάτων τῆς Γ' Περιόδου,** ἀριθ. 574. «Διὰ νὰ συστηθῶσι χρητήρια τακτικῶς, ἀνάγκη πᾶσα νὰ ἔχωμεν καὶ νόμους ἀξίους τῆς φωτισμένης ἐποχῆς εἰς τὴν ὁποίαν ζῶμεν. Οἱ βασιλικοὶ Νόμοι καὶ διὰ τὸ ἄτακτόν των καὶ διὰ τοὺς παραλογισμοὺς των δὲν εὐρίσκουν τόπον εἰς μίαν ἐποχὴν, καθ' ἣν εἶναι ἐκδεδομένοι Κώδικες σοφῶν Νόμων εἰς ὅλην τὴν Εὐρώπην. Τούτους ἔπρεπε νὰ λάβωμεν καὶ ἡμεῖς ὁδηγοὺς. Ἀλλὰ διὰ νὰ συναθροίσωμεν ὅλην τὴν ἀναγκαίαν νομικὴν ὕλην εἰς σύνταξιν Κωδίκων, τὰ μέσα μᾶς λείπουν. Ὅθεν ἀπεφασίσθη καὶ ἐδιωρίσθη μία τετραμελής ἐπιτροπὴ ἀπὸ Βουλευτὰς, διὰ νὰ γράψωσι πρὸς τὸν γνωστὸν διὰ τὴν φιλογένειάν του καὶ σοφίαν Κοραῖν, καὶ πρὸς ἄλλους, διὰ νὰ μᾶς προμηθεύσωσιν ὅλα τὰ ἀναγκαῖα εἰς τὴν σύνταξιν τῶν Νόμων. Ἀλλὰ διὰ νὰ μεταφρασθῶσιν αὐτὰ τὰ ἀναγκαῖα βιβλία χρειάζονται ἔξοδα. Ὅθεν προβάλλεται πρὸς τὸ Σ. Ἐκτελεστικὸν νὰ διατάξῃ τὴν ἐν Λονδίνῳ Ἐπιτροπὴν νὰ περάσῃ πρὸς τὸν σοφὸν Κοραῖν ὅσα χρήματα εἶναι ἀναγκαῖα εἰς πληρωμὴν τῶν μεταφραστῶν.

Ἐν Ναυπλίῳ τῇ 9 Ἀπριλίου 1825

Ὁ Πρόεδρος

Πανοῦτζος Νοταρᾶς»

- (4) **Βουλὴ Γ' Περιόδου. Κώδιξ τῶν Θεσπισμάτων.** «Συνεδρίασις 353, τῇ 19 Μαρτίου 1826. Ἀντιπροεδρία τοῦ Ἀγίου Βρεσθένης Κυρίου Θεοδωρήτου... Ἀνεγνώσθη ἀναφορὰ τῶν ὀπλορχηγῶν Νικολάου Τζαβέλα, Ἀθανασίου Δράκου καὶ Δανιὴλ Πανᾶ, σημειωμένη τῇ 14ῃ τοῦ παρόντος ἀπὸ Πλατάνου τῶν Κραββάρων, διὰ τῆς ὁποίας παρασταίνουσι τὸν ἐπαπειλοῦντα τὸ Μεσολόγγιον κίνδυνον, καὶ παρακαλοῦσι χωρὶς ἀναβολῆς καιροῦ νὰ ἐνεργηθῇ ἡ πρότασις, τὴν ὁποίαν προβάλλουσιν εἰς τὸ Ἐκτελεστικόν.

Ταυτοχρόνως ἀνεγνώσθη ἡ πρὸς τὸ Ἐκτελεστικὸν ἀναφορὰ τῶν ιδίων, διὰ τῆς ὁποίας προβάλλουσιν νὰ ἐκστρατεύσῃ ἓν μέλος τοῦ Σώματος τοῦτου πρὸς ὑπεράσπισιν τοῦ κινδυνεύοντος Μεσολογγίου, φέρον μεθ' ἑαυτοῦ ἱκανὰς τροφάς, πολεμικοὺς ὅπλους καὶ ὅσους περισσοτέρους ἠθελε δυνηθῇ νὰ συναθροίσῃ στρατιώτας.»

- (5) **Πρόγραμμα της κατά την 20 Μαΐου 1835 τελετής, ημέραν καθ' ἣν ἡ Α.Μ. ὁ Βασιλεὺς λαμβάνει τὰ ἡνία τοῦ Κράτους.**

Μονόφυλλο ἔντυπο 0,50 X 0,355 μ. Τρίγλωσσο, ἑλληνικά, γερμανικά καὶ γαλλικά.

[Ἰδιωτικὴ Συλλογὴ]

- (6) **Πρακτικὰ τῆς Γ' τῶν Ἑλλήνων Συνελεύσεως.**

Ψήφισμα ἀριθ.στ'.

«Θεωροῦσα ὅτι ἡ ὑψηλὴ ἐπιστήμη τοῦ κυβερνᾶν τὴν Πολιτείαν καὶ φέρειν πρὸς εὐδαιμονίαν τὰ ἔθνη, ἡ ἐξωτερικὴ καὶ ἐσωτερικὴ πολιτικὴ, ἀπαιτεῖ πολλὴν πεῖραν καὶ πολλὰ φῶτα, τὰ ὅποια ὁ βάρβαρος Ὅθωμανὸς δὲν ἐπέτρεψε ποτὲ εἰς τοὺς Ἕλληνας.

Θεωροῦσα ὅτι ἀπαιτεῖται ἐπὶ κεφαλῆς τῆς Ἑλληνικῆς Πολιτείας ὁ κατὰ προᾶξιν καὶ θεωρίαν πολιτικὸς Ἕλλην, διὰ νὰ τὴν κυβερνήσῃ κατὰ τὸν σκοπὸν τῆς πολιτικῆς κοινωνίας.

Ψηφίζει:

Α'. Ὁ Κόμης Ἰωάννης Καποδίστριας ἐκλέγεται παρὰ τῆς Συνελεύσεως ταύτης ἐν ὀνόματι τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους Κυβερνήτης τῆς Ἑλλάδος καὶ ἐμπιστεύεται τὴν νομοτελεστικὴν αὐτῆς δύναμιν.

Β'. Ὡς τοιοῦτος θέλει κυβερνήσῃ τὴν Ἑλληνικὴν Πολιτείαν κατὰ τοὺς καθεστῶτας νόμους.

Γ'. Ἡ διάρκεια τῆς ἐπιτραπείσης παρὰ τοῦ Ἔθνους εἰς αὐτὸν ἐξουσίας προσδιορίζεται διὰ ἑπτὰ χρόνους...

Ἐν Τροιζήνι, τὴν 2 Ἀπριλίου 1827.»

- (7) **Ἑλληνικὴ Πολιτεία. Πρακτικὰ τῆς Βουλῆς τῶν Ἑλλήνων τῆς Δ^{ης} Διοικητικῆς Περιόδου.**

«Συνεδρίασις 135, τὴν 9 Ἰανουαρίου 1828...ἀνεγνώσθη ἀναφορὰ τῆς Δημογεροντίας τῆς πόλεως Ναυπλίου, σημειωμένη τὴν 6^{ην} Ἰανουαρίου, διὰ τῆς ὁποίας ἀναγγέλλει τὴν χαροποιὸν εἰδῆσιν τοῦ ὅτι ὁ ἐξοχώτατος Κυβερνήτης τῆς Ἑλλάδος, διὰ τοὺς ἐναντίους ἀνέμους ἔφθασεν εἰς Ναύπλιον ἐφ' ἐνὸς δικροῦ τοῦ Ἀγγλικοῦ πλοίου.

Ὁ Πρόεδρος

Ν. Ρενιέρης.»

(8) Ἐξερχόμενα τῆς Δ' τῶν Ἑλλήνων Ἐθνικῆς Συνελεύσεως.

«Ἐν Ἀργεῖ, 22 Ἰουλίου 1829...Καρπὸς ἀπελπισίας τεσσάρων αἰώνων ἡ Ἑλληνικὴ Ἐπανάστασις, ἐπόμενον ἦτο νὰ φέρῃ τὴν φυσιολογικὴν τῆς βιαίας καὶ ἀνωμάλου γεννήσεώς της κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη.

Ἀλλ' ἐνῶ ἔτρεχεν ἡ Ἑλλὰς τὸν περὶ τῶν ὅλων κίνδυνον, ποτὲ δὲν ἔπαυσεν ἀγωνιζομένη νὰ συστήσῃ πολίτευμα καὶ νὰ θέσῃ νόμους, καθ' οὓς νὰ ὑπάρξῃ ὡς ἔθνος ἐλεύθερον, ἔθνος χριστιανικόν, ἔθνος φίλον τῆς τάξεως καὶ τῆς εὐτυχίας...»

(9) Γερουσία. Ἑκτακτος συνεδρίασις 193... «πρὸ μεσημβρίας τὴν 27 Σεπτεμβρίου 1831, ἡμέρα Κυριακὴ ἐν Ναυπλίῳ. Ἡ κατὰ δεινὴν καὶ ἀπροσδόκητον δυστυχίαν σήμερον τὸ πρῶτ' συμβάσα δολοφονία τοῦ Σεβαστοῦ Κυβερνήτου τῆς Ἑλλάδος ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς τὴν παροῦσαν ἑκτακτον συνεδρίασιν....ἤρχισεν ἡ συζήτησις τῶν μέτρων τὰ ὅποια τοιαύτῃ ἀποτρόπαιος περίστασις καθιστᾷ ἀναγκαῖα, διὰ τὴν διατήρησιν τῆς δημοσίας εὐταξίας καὶ ασφαλείας, διὰ τὴν προλαβὴν τῶν ὀλεθρίων συνεπειῶν τῆς ἀναρχίας, διὰ τὴν ἀντικατάστασιν, τέλος, ἐνὸς κυβερνητικοῦ σώματος, τὸ ὅποιον νὰ προνοήσῃ καὶ ἐνεργήσῃ τὰ εἰκότα περὶ τῶν γενικῶν συμφερόντων τοῦ ἔθνους...»

(10) Σὺν Θεῷ ἀγίῳ. Πρακτικὰ τῆς ἐν Ἀργεῖ Ἐθνικῆς τῶν Ἑλλήνων Συνελεύσεως. Συνεδρίασις Α' Δεκεμβρίου 7 [1831] «... ἡ παρουσία τοῦ Προέδρου Κ. Α(ὕγουστίνου) Ἀ. Καποδίστρια διήγειρεν αἰσθήματα ζωηροτάτης λύπης διὰ τὴν θλιβεράν ἀνάμνησιν τοῦ αἰοιδήμου Κυβερνήτου τῆς Ἑλλάδος Ἰ (ωάννου). Ἀ. Καποδίστρια... δυσκόλως δυνάμεθα νὰ ἐκφράσωμεν τὰ κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην θλίβοντα τὴν ψυχὴν μας ὀδυνηρὰ αἰσθήματα. Τὰ πένθιμα σημεῖα, τὰ ὅποια φορεῖτε ὅλοι, τὰ κατηφῆ πρόσωπά σας καὶ οἱ ἀτενίζοντες εἰς τὸ ἱερὸν τοῦτο τῆς πατρίδος βῆμα ὀφθαλμοὶ σας ἀποδείχνουν, ὅτι ἐπιθυμεῖτε νὰ ἴδῃτε τὸ πρόσωπον, νὰ ἀκούσῃτε τὴν φωνὴν ἐκείνου, ὅστις σᾶς συνεκάλεσεν εἰς Συνέλευσιν, τοῦ Κυβερνήτου, λέγομεν, τῆς Ἑλλάδος. Δὲν εἶναι πλέον εἰς τοῦτον τὸν Κόσμον. Ἀντ' αὐτοῦ δὲ τί βλέπετε; τρία ἄτομα, τὴν

ΠΡΟΘΗΚΕΣ: Α΄

σκιάν μόλις παρασταίνοντα τοῦ ἀειμνήστου Ἐκείνου. Ἀλλὰ θαρσεῖτε. Ἐπὶ τῆς σκιᾶς ταύτης ἴσταται ἡ πάνσεπτος εἰκὼν τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ. Εἰς αὐτὸν ἀναβλέψατε· αὐτὸν ἐπικαλεσθῆτε ἐκ καρδίας, ὅτι αὐτὸς μόνον διὰ τῆς ἀπείρου ἀγαθότητός του δύναται νὰ μετριάσῃ τὴν ὑπερβολὴν τῶν πόνων μας καὶ νὰ ἐμπνεύσῃ εἰς ἡμᾶς φρόνησιν καὶ σύνεσιν ἱκανήν, ὥστε νὰ ἀπαντήσῃτε τὴν ἐνεστῶσαν δεινὴν τῆς πατρίδος περίστασιν, καὶ διὰ τῶν ἐμφρόνων βουλευμάτων Σας νὰ δικαιώσῃτε τὴν προσδοκίαν τοῦ Ἔθνους...».

(11) Ψηφίσματα τῆς Ἐθνικῆς τῶν Ἑλλήνων Ἐ' Συνελεύσεως.

Ψήφισμα Βον, ἐν Ἀργεὶ τὴν 8 Δεκεμβρίου 1831. «... διὰ τὸ ἀπροσδόκητον τρομερὸν συμβάν τῆς δολοφονίας τοῦ ἀειμνήστου Κυβερνήτου... Ψηφίζει... 2ον. Τὰ δύο μέλη τῆς Διοικητικῆς Ἐπιτροπῆς παύουν ἀπὸ τὴν σήμερον τῶν κυβερνητικῶν χρεῶν των, καὶ ἡ νομοτελεστικὴ ἐξουσία τοῦ Κράτους ἐμπιστεύεται εἰς μόνον τὸν Πρόεδρον αὐτῆς τὸν Κύριον Α(ὕγουστῖνον) Ἀ. Καποδίστριαν, ὑπὸ τὸ ὄνομα Πρόεδρος τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως...»

(12) Ἡ κατὰ συνέχειαν Δ' Ἐθνικὴ τῶν Ἑλλήνων Συνέλευσις.

«Ψήφισμα Β'. Ἐν Προνοίᾳ τῇ 27 Ἰουλίου 1832... οἱ πληρεξούσιοι ἀντιπρόσωποι τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους ἀναγνωρίζουσι καὶ ἐπικυροῦσι τὴν ἐκλογὴν τῆς Αὐτοῦ Βασιλικῆς Ὑψηλότητος τοῦ δευτεροτόκου βασιλόπαιδος τῆς Βαυαρίας Ὁθωνος, ἀναγορευομένου Βασιλέως τῆς Ἑλλάδος».

(13) Πρακτικὰ τῆς ἐν Ἀθήναις τῆς Τρίτης Σεπτεμβρίου Ἐθνικῆς τῶν Ἑλλήνων Συνελεύσεως. Συνεδρίασις Α΄ τῆς 8 Νοεμβρίου 1843.

(14) Ὁθων ἐλέφ Θεοῦ Βασιλεὺς τῆς Ἑλλάδος.

Διάγγελμα ἐπὶ τῇ ἐνηλικιώσει του, τὴν 2αν Μαΐου 1835.
Μονόφυλλο 0,41 X 0,34 μ., ἐντυπο.

(15) Διάταγμα προβιβασμοῦ εἰς λοχαγὸν τοῦ Ἰωάννου Ζουμπιώτη, ἀπὸ 18 Σεπτ. 1856, ὑπογεγραμμένο ἀπὸ τὴν Βασίλισσα Ἀμαλία.

- (16) **Σύνταγμα τῆς Ἑλλάδος, τοῦ 1844.**
[Ἡ ἀρχή]
- (17) **Σύνταγμα τῆς Ἑλλάδος, του 1844.**
[Τὸ τέλος, μὲ τὶς πρῶτες ὑπογραφές].
- (18) **Πολιτικὸν Σύνταγμα τῆς Ἑλλάδος, 3 Σεπτεμβρίου 1843,**
συνομολογηθὲν μεταξὺ τῆς Ἐθνικῆς τῶν Ἑλλήνων
Συνελεύσεως καὶ τοῦ Βασιλέως αὐτῶν Ὁθωνος... Ἐκ τοῦ
Τυπογραφείου τῆς «Ἑλπίδος». (Μονόφυλλο).
- (19) **Πρακτικὰ τῶν Συνεδριάσεων τῆς Βουλῆς** ἐν τῇ πρώτῃ
Βουλευτικῇ Συνόδῳ τοῦ ἔτους 1844. Συνεδριάσεις Α΄ τῆς 7
Σεπτεμβρίου. «... Λόγος ἐκφωνηθεὶς ὑπὸ τῆς Α. Μ. τοῦ
Βασιλέως εἰς τὴν ἑναρξιν τῶν Βουλῶν...».

ΠΡΟΘΗΚΗ -Β'

(1) Βασιλεὺς Ὑθων.

Ἀνάγλυφο σὲ γύψο (διαμ. 0,24 μ.) ὑπὸ Δημητρίου Κόσσου (1819-1872), Καθηγητοῦ τῆς Σχολῆς Καλῶν τεχνῶν.

[Μουσεῖο Βούρου -Εὐταξία].

(2) Ἀριστεῖον τῆς 3ης Σεπτεμβρίου 1843.

Ὁρειχάλκινο ἀστέρι Ἀθηνῶν.

[Ἐθνικὸ Ἱστορικὸ Μουσεῖο].

(3) Βασιλεὺς Ὑθων.

Ἀναμνηστικὸ μετάλλιο θεμελιώσεως τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. ὑπὸ Konrad Lange (1809-1856), χάλκινο (διαμ. 0,04μ.).

α' ὄψη: ΟΘΩΝ ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

β' ὄψη: ΤΟΙΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΑΙΣ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ-
ΕΘΕΜΕΛΙΩΘΗ ΤΗ Κ' ΜΑΪΟΥ ΑΩΛΘ'

Ὁ Lange γεννήθηκε στὴν Ulm καὶ ἐργάσθηκε στὸ Νομισματοκοπεῖο Ἀθηνῶν τὴν περίοδο 1834-1840.

[Ἐθνικὸ Ἱστορικὸ Μουσεῖο].

(4) Α. Μαυροκορδάτος.

Χάλκινο μετάλλιο (διαμ. 0,04μ.), ὑπὸ Κ. Lange, ἀναμνηστικὸ τῶν γάμων τοῦ Ὑθωνος, ὅπως καὶ τὰ ὑπ' ἀριθμ. 6,7, ἀπὸ τῆ σειρᾶ τῶν δώδεκα.

α' ὄψη: ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ

β' ὄψη: ΚΑΙ ΕΣΕΣΘΕ ΜΟΙ ΕΙΣ ΛΑΟΝ ΚΑΙ ΕΣΟΜΑΙ ΥΜΙΝ
ΕΙΣ ΘΕΟΝ- ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ Ι ΙΑΝΝ.1822.

[Ἐθνικὸ Ἱστορικὸ Μουσεῖο].

(5) Ἐντυπος θυρεὸς τοῦ Ὁθωνος

Διαστ. 0,14 X 0,19 μ.

[Ἰδιωτικὴ Συλλογὴ]

(6) Ἰω. Κωλέττης.

Χάλκινο μετάλλιο (διαμ. 0,04 μ.) ὑπὸ Κ. Lange.

α' ὄψη: ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΩΛΕΤΤΗΣ

β' ὄψη: ΡΟΜΦΑΙΑ ΤΩΙ ΚΥΡΙΩΙ ΚΑΙ ΤΩΙ ΓΕΔΕΩΝ - 1826.

[Ἐθνικὸ Ἱστοικὸ Μουσεῖο].

(7) Π. Μαυρομιχάλης.

Χάλκινο μετάλλιο (διαμ. 0,04μ.) ὑπὸ Κ. Lange.

α' ὄψη: ΠΕΤΡΟΣ ΜΑΥΡΟΜΙΧΑΛΗΣ ΑΡΧΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ.

β' ὄψη: Ο ΔΕ ΘΕΟΣ ΗΓΕΙΤΟ ΑΥΤΩΝ - ΤΡΙΠΟΛΙΣ 23
ΣΕΠΤΕΜΒ. 1821.

[Ἐθνικὸ Ἱστορικὸ Μουσεῖο].

(8) Ἀριστεῖον τῆς 3ης Σεπτεμβρίου 1843.

Σιδηροῦς σταυρὸς Ἐπαρχιῶν.

[Ἐθνικὸ Ἱστορικὸ Μουσεῖο].

(9) Βασίλισσα Ἀμαλία.

Ἀνάγλυφο σὲ γύψο (διαμ. 0,24 μ.) ὑπὸ Δημητρίου Κόσσου

[Μουσεῖο Βούρου- Εὐταξία].

ΠΡΟΘΗΚΗ -Γ΄

(1) Τὰ χειρόγραφα Πρακτικά τῆς Γερουσίας 1844-1861.

Ἀνοικτὸς ὁ τόμος στὴν πρώτη Προκαταρκτικὴ Συνεδρίαση τῆς 26ης Σεπτεμβρίου 1844. Ὑπογράφουν, ὁ Πρόεδρος Γεώργιος Κουντουριώτης, ὁ Ἀντιπρόεδρος Σπυρίδων Τρικούπης καὶ οἱ Γραμματεῖς Γεώργιος Ψύλλας καὶ Τζανίκολας Παξιμάδης.

ΠΡΟΘΗΚΗ -Δ΄

(1) Τὰ χειρόγραφα Πρακτικά τῆς Βουλῆς 1850-1871 καὶ 1882-1883.

Ἀνοικτὸς ὁ τόμος στὴ συνεδρίαση τῆς 28ης Μαΐου 1865, ὅταν ὀρκίζονται οἱ πρῶτοι παρόντες βουλευτὲς τῆς νεοεκλογείσης Βουλῆς, πὺν περιελάμβανε καὶ τοὺς Ἑπτανησίους.

ΠΡΟΘΗΚΗ -Ε'

Έντυπα σχετικά με την 3η Σεπτεμβρίου 1843.

- (1) Ἡ Τρίτη Σεπτεμβρίου. Συνταγματική Μοναρχία. Ἐκδοθὲν ὑπὸ Ἀλεξάνδρου Σούτσου. «Τὸ Ἔθνος νὰ νομοθετῇ διὰ τῶν Βουλευτῶν του, ὁ Ὅθων δὲ νὰ κυβερνᾷ διὰ τῶν Ὑπουργῶν του». Ἐν Ἀθήναις, ἐκ τῆς Τυπογραφίας ὁ Ἀνεξάρτητος τοῦ Π. Κ. Παντελῆ. 1843.
[ΓΜ 3801-Ε.Λ.Ι.Α.].
- (2) Ἡ ἀπάνθρωπος σκληρότης. Πρὸς τὴν Α. Μ. τὸν Βασιλέα τῆς Ἑλλάδος Ὅθωνα. Ὑπὸ Μελετίου Α. Μουριζίδου. Ἐν Ἀθήναις, ἐκ τῆς τοῦ Ἡλίου Χριστοφίδου Τυπογραφίας ἡ Ἀγαθὴ Τύχη. 1843.
[ΓΜ 3784-ΕΛΙΑ].
- (3) Λόγος εἰς τὴν 25 Ἰανουαρίου, ἡμέραν τῆς ἐλεύσεως τοῦ Βασιλέως τῆς Ἑλλάδος Ὅθωνος τοῦ Α'. Συντεθεὶς καὶ ἐκφωνηθεὶς τὸ 1843, ἔτος 10 τῆς ἀφίξεώς του. Ὑπὸ Ἰωάννου Μαντοπούλου. Ἐν Ἐρμουπόλει, ἐκ τῆς Τυπογραφίας Γ. Μελισταγοῦς. (ὁδὸς Ἀγορᾶς). 1843.
[ΓΜ 3811-ΕΛΙΑ].
- (4) Ὁ Ἐλευθερωτῆς, ἡ τὸ τρόπαιον τοῦ 1821 καὶ ὁ θρίαμβος τοῦ 1843. Ἀφιεροῦνται δὲ τῇ Ἑλληνικῇ Νεολαίᾳ ὑπὸ Δ. Ι. Ποιμενίδου. Οὐδεὶς ἐλεύθερος ἑαυτοῦ μὴ κρατῶν. Ἐπίκτητος. Ἐν Ἀθήναις 1843.
[ΓΜ 3858-ΕΛΙΑ].

- (5) Ὡδὴ αὐτοσχέδιος εἰς τὴν τρίτην Σεπτεμβρίου 1843. Ἡμέρα καθ' ἣν ἐπαγιάθη ἡ Ἐλευθερία εἰς τὴν Ἑλλάδα. Ποιηθεῖσα ὑπὸ Θεοδώρου Γ. Ὁρφανίδου. Καὶ ἐκφωνηθεῖσα παρὰ τοῦ ἰδίου, ἐνώπιον ὅλων τῶν κατοίκων τῆς φιλελευθέρως πόλεως τῶν Αἰγυαίων. Ἐν Ἀθήναις, ἐκ τῆς τυπογραφίας ὁ Ἀνεξάρτητος τοῦ Π. Κ. Παντελῆ. 1843.

[GM 3924-ΕΛΙΑ].

- (6) Εὐνομία. Διατριβὴ αὐτοσχέδιος ὑπὸ Δημοκρίτου Ἀθηναίου. Μοναρχεῖται γὰρ ὁ οἶκος, ἡ δὲ πολιτικὴ κοινωνία ἐλευθέρων καὶ ἴσων ἀρχή. Ἀριστ. Ἀθήνησι, 10 Νοεμβρίου 1843. Ἐκ τοῦ Τυπογραφείου ἡ Μνημοσύνη Χ. Νικολαΐδου Φιλαδελφείας.

[GM 3781-ΕΛΙΑ].

- (7) Σχέδιον θεσμοῦ τῶν Ἑλλήνων μεθ' ὑπερασπίσεως τῆς μιᾶς Βουλῆς χάριν τῶν κ.κ. Πληρεξουσίων ὑπὸ τοῦ κυρίου Γεωργίου Ἀθανασίου, νῦν δικηγόρου. Ἐν Ἀθήναις, ἐκ τῆς Τυπογραφίας Κ. Ἀντωνιάδου, ὁδὸς Ἑρμοῦ ἄνω τῆς Καπνικαρέας, 1843.

[GM 3908-ΕΛΙΑ].

- (8) Ὁ κοιμήτης. Τὰ ἅπαντα τοῦ Συντάγματος. Τὸ παρὸν ποιημάτιον εἶναι ἀναγκαῖον εἰς κάθε Ἑλληνα, πάσης τάξεως, βαθμοῦ, τέχνης, ἐπαγγέλματος καὶ εἰς πᾶσαν Ἑλληνίδα. Ὑπὸ Α.Κ. Τὰς ἀδικίας, ἀρπαγὰς, τὸν δόλον, τὴν κακίαν. Πρέπει νὰ σπηλιτεῖωμεν, βαυρακὴν μανίαν. (Τιμᾶται λεπτὰ 50). Ἐν Ἀθήναις, 1843.

[GM 3864-ΕΛΙΑ]

- (9) (Συνέχεια) Ὁ κοιμήτης, μέρος Γ' καὶ Δ'. Ἐμπεριεχόμενα. Ἡ ἐορτὴ τῆς Βασιλείσης Ἀμαλίας. Βασιλικοὶ διάλογοι περὶ δικαστικῶν. Ἀπαιτήσεις τῆς Βασιλείσης περὶ συνταγματικοῦ ἀριστείου. Αἱ ἀπωλεσθεῖσαι ναυτικαὶ Ἑλληνικαὶ δυνάμεις. Ἐνύπνιος περιήγησις εἰς τὰς οὐρανίους σκηνάς. Ἐπανάστασις τῶν νεκρῶν τῶν φονευθέντων εἰς τοὺς πολέμους καὶ τὰς ναυμαχίας. Ὑπὸ Α.Κ. Ἐπὶ κεφαλῇ τῆς εἶχε τὴν Σελήνην σκέπασμά της — Οἱ ἀστέρες τοῦ Κομήτου, τὸ λαμπρὸν τὸ φόρεμά της. Ἐν Ἀθήναις, 1843.

[GM A9-ΕΛΙΑ].

- (10)** Ἡ Τρίτη Σεπτεμβρίου. Ὑπὸ Ἀλεξάνδρου Σούτσου. Τὸ ἔθνος νὰ νομοθετῇ διὰ τῶν Βουλευτῶν του - Ὁ Ὅθων δὲ νὰ κυβερνᾷ διὰ τῶν Ὑπουργῶν του. Φυλλάδιον Τρίτον. Ἐν Ἀθήναις, ἐκ τῆς Τυπογραφίας ὁ Ἀνεξάρτητος τοῦ Π.Κ. Παντελῆ, 1843.
[ΓΜ 3801-ΕΛΙΑ]
- (11)** Πρακτικὰ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων τῆς Μ. Βρεταννίας. Ἐπὶ τῶν Ἑλληνικῶν Πραγμάτων (Συνεδρ. τῆς 14 Μαρτίου 1844). (Απόσπασμα ἐκ τῶν ἀριθ. 131, 133 τῆς ἐφημ. Ἡ Ἑλπίς).
[ΓΜ 4065].
- (12)** Πρὸς τὴν Ἐθνοσυνέλευσιν [σελ. (2):] Εἰσήγησις. Κύριοι Πληρεξούσιοι!
[ΓΜ-]
- (13)** Ἀρχαὶ τῆς Συνταγματικῆς Μοναρχίας. Ὁ μὲν οὖν τὸν νόμον κελεύων ἄρχειν, δοκεῖ κελεύειν ἄρχειν τὸν Θεὸν καὶ τὸν νοῦν μόνους, ὁ δ' ἄνθρωπον κελεύων, προστίθῃσι καὶ θηρίον -διό- περ ἄνευ ὀρέξεως νοῦς ὁ νόμος ἐστί. Ἀριστοτέλ. πολιτ. Γ΄, ια΄, ἔ. 4. Ἐν Ἀθήναις, ἐκ τῆς Βασιλικῆς Τυπογραφίας, 1843.
[ΓΜ 3748- ΕΛΙΑ]
- (14)** Lettre de Mr Zographo a Mr Duvergier De Hauranne. Ἐπιστολὴ τοῦ κ. Ζωγράφου πρὸς τὸν Κ. Δυβεργιέρων Δὲ Ὠραννε [Ἐν Ἀθήναις 1844]
[ΓΜ-].
- (15)** Αἱ περὶ Συντάγματος καὶ περὶ τῶν κατὰ τὴν Ἑλλάδα Βαυαρῶν Πράξεις τῆς Συμμαχίας καὶ τῆς Αὐλῆς τοῦ Μονάρχου, μετὰ σημειώσεων. Actes de l'Alliance et de la cour de Bavière, relatifs a l'établissement d'un Gouvernement Constitutionnel en Grèce, et aux Bavarois y résidant. Avec des notes. Ἐν Ἀθήναις, ἐκ τοῦ Τυπογραφείου Ἑμμ. Ἀντωνιάδου, 1843.
[ΓΜ- ΕΛΙΑ].

- (16) Τὸ Σύνταγμα τῆς Ἑλλάδος. The Constitution of Greece. As voted by the National Assembly to Which His Majesty King Otho Gave His Royal Assent on the 18/30th March, When Took the Oath to Maintain the Constitution, and Dissolved the National Assembly. Translated from the Greek Copy, Printed in the Greek Government Gazette. Athens 1844.

[ΓΜ-ΕΛΙΑ]

- (17) Διάφορα ἔγγραφα καὶ προκηρύξεις τοῦ Στρατιωτικοῦ τῆς Πρωτευούσης Διοικητοῦ Δημητρίου Καλλέργη. Ἐκδίδονται παρ' ὑπαλλήλου τινὸς τοῦ Στρατιωτικοῦ Διοικητοῦ, καὶ διὰ δαπάνης ἑνὸς τῶν φίλων τοῦ Ὑποστρατήγου Καλλέργη. Ἀφιεροῦνται δὲ εἰς τὸ φιλελεύθερον Κοινὸν τῆς Πρωτευούσης. Ἡ ἀλληλογραφία εἶναι τὸ κάτοπτρον τῶν αἰσθημάτων τῆς καρδίας μας. Ἐν Ἀθήναις, ἐκ τοῦ Τυπογραφείου τῆς Ἑλπίδος, 1844.

[ΓΜ 3971]

- (18) Ἡ Σεπτεμβριανὴ Σάλπιγξ πρὸς τοὺς Πληρεξουσίους τοῦ ἔθνους, ἐκδοθεῖσα ὑπὸ Σ. Α. Ἄμεινον ἐν μικροῖς οἰκήμασι μεγάλας οἰκεῖν ψυχάς, ἧ ἐν μεγάλας οἰκίαις ταπεινὰ φωλεῦειν ἀνδράποδα. Ἐν Ἀθήναις, ἐκ τῆς Τυπογραφ. Ν. Παππαδοπούλου, ὁδὸς Ραγκαβᾶ ἀριθ. 15, 1844,

[ΓΜ 3998-ΕΛΙΑ]

- (19) Notizie storico-biografiche sul Colonnello Demetrio Callergi, Comandante in Capo della Guarnigione di Atene, seguite da una Corrispondenza privata tenuta con lui dal Presidente della Grecia Conte Giovanni Capodistria, compilate e pubblicate da Andrea Papadopulo Vreto. Corfu 1843.

- (20) Ἐφημερίς τῆς Κυβερνήσεως τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος, ἀριθ. 5-ἐν Ἀθήναις, 18 Μαρτίου 1844. Σύνταγμα τῆς Ἑλλάδος.

ΠΡΟΘΗΚΗ -ΣΤ΄

- (1) Αὐθεντικὰς στολὰς Ὁθωνος καὶ Ἀμαλίας
καὶ ὁ ἐπενδύτης τοῦ Ὁθωνος.

[Ἰδιωτικὴ Συλλογὴ]

ΠΡΟΘΗΚΗ -Ζ΄

Οἱ ἐφημερίδες τῆς ἐποχῆς γιὰ τὰ γεγονότα τοῦ 1843.

- (1) Regierungs-Blatt des Koenigreichs Griechenland. No 1, 18/30
Januar 1836.
Γερμανικὴ ἔκδοσις τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως τοῦ
Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος.
- (2) Ἑκτακτον παράρτημα τῆς ἐφημερίδος Ἀθηνᾶς, 3
Σεπτεμβρίου 1843, ἐν Ἀθήναις.
«Ἡ Τρίτη Σεπτεμβρίου καὶ τὸ Σύνταγμα. Ἔχομεν ἤδη τὸ
Σύνταγμα· Κυβερνήσις Συνταγματικὴ κρατεῖ καὶ τοῦ
Ἑλληνικοῦ Κράτους τὰς ἡνίας· αἱ δίκαιαι τοῦ Ἑλληνικοῦ
Λαοῦ ἀπαιτήσεις ἐκπληροῦνται ἤδη...»
- (3) Ἐφημ. Αἰών. φ. 483/9 Νοεμβρίου 1843.
«Ἐνωξίς τῆς Ἐθνικῆς Συνελεύσεως. Πρώτη συνεδρίασις τῆς 8
Νοεμβρίου. Ἀς δοξάσωμεν τὸν Ὑψιστὸν Θεόν !
Αἱ εὐχαὶ τοῦ Ἔθνους ἐξεπληρώθησαν· τὸ μέγα ἔργον τῆς 3
Σεπτεμβρίου στερεοῦται ἤδη διὰ τῆς εὐτυχέστερας καὶ λαμπρο-
τέρας ἐπιτυχίας. Ἡ Ἐθνικὴ μας Συνέλευσις ἤρchiσε τὰς ἐργα-

ΠΡΟΘΗΚΕΣ: Ζ΄

σίας της... Λόγος ἐκφωνηθεὶς ὑπὸ τῆς Α.Μ. τοῦ Βασιλέως εἰς τὴν ἑναρξιν τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως, τὴν 8ην Νοεμβρίου 1843.

(4) Ἐφημ. Ἡ Ἑλπίς. φ. 90/16 Ὀκτωβρίου 1843.

[Τὰ σχόλια τῶν ἐφημερίδων τῆς Βαυαρίας γιὰ τὰ γεγονότα τῆς 3 Σεπτεμβρίου].

ΠΡΟΘΗΚΗ -Η'

Ἐκ τῶν ἐκδόσεων τῆς Βιβλιοθήκης τῆς Βουλῆς.

- (1) Βουλὴ Ἑλλήνων. Κατάλογος Βιβλιοθήκης Βουλῆς. Α'. Ἐφημερίδες ἑλληνικαί. Β'. Περιοδικὰ ἑλληνικά. Ἐφορεία Σ. Ε. Στάη. Ἐν Ἀθήναις, Τυπογραφεῖον «Ἑστία» Κ. Μάϊσνερ καὶ Ν. Καργαδούρη, 1900.
- (2) Βουλὴ τῶν Ἑλλήνων. Ἐφορεία Ι. Γ. Λάππα. Κατάλογος τῆς Βιβλιοθήκης τῆς Βουλῆς. Γ'. Ἱστορία, Γεωγραφία, Περιηγήσεις, Ἐθνογραφία, Βιογραφία κ.λ. τῶν Ἑλληνικῶν Χωρῶν. Ἐπιμελεία Παν. Δ. Καλογεροπούλου, Βιβλιοφύλακος τῆς Βιβλιοθήκης τῆς Βουλῆς. Ἐν Ἀθήναις, ἐκ τοῦ Τυπογραφείου τῶν Καταστημάτων «Ἀνέστη Κωνσταντινίδου» 1903.
- (3) Τινὰ περὶ Βιβλιοθηκῶν καὶ Βιβλιοθηκονομίας (Ἐκθεσις τοῦ κοσμήτορος τῆς Βιβλιοθήκης τῆς Βουλῆς Μιλτ. Μαλακᾶση πρὸς τὸν Πρόεδρον τῆς Δ' Συντακτικῆς Συνελεύσεως τῶν Ἑλλήνων). Ἐν Ἀθήναις, ἐκ τοῦ Ἐθνικοῦ Τυπογραφείου, 1925.
- (4) Βουλὴ τῶν Ἑλλήνων. Κατάλογος τῶν κατὰ τὴν τελευταίαν ἑπταετίαν 1920-1926 προσκτηθέντων ἐξ ἀγορᾶς συγγραμμάτων τῆς Βιβλιοθήκης τῆς Βουλῆς. Τόμος Α' Α-Ζ. Ἐν Ἀθήναις 1927.
- (5) Ὅμοίως, τόμος Β' . Κ-Ζ... 1927.

ΠΡΟΘΗΚΕΣ: Η'

- (6) Βιβλιοθήκη τῆς Βουλῆς τῶν Ἑλλήνων. Κατάλογος Ἀλφαριθμητικὸς τῆς Βιβλιοθήκης Ἰω. Ψυχάρη, δωρηθείσης ὑπὸ Ἑμμ. Μπενάκη. Τόμος Α' (Α-Η), ἐν Ἀθήναις 1930.
- (7) Ὅμοίως, τόμος Α' (τευχ. Β' Ι-Ζ), ἐν Ἀθήναις 1931.
- (8) Βουλὴ τῶν Ἑλλήνων. Κατάλογος τῆς Βιβλιοθήκης τῆς Βουλῆς. Α' Πολιτικαὶ ἐπιστῆμαι. 1. Πρόλογος, σελ. 57. 2. Πολιτικὴ ἐπιστήμη καθόλου, σελ. 7. 3. Γενικὸν Δημόσιον Δίκαιον, σελ. 95. 4. Συνταγματικὸν Δίκαιον, σελ. 81. 5. Διοικητικὸν Δίκαιον, σελ. 5. 6. Δημοσιολογία, σελ. 109. 7. Πολιτικὴ Οἰκονομία, σελ. 135. 8. Κοινωνιολογία, σελ. 229. 9. Διεθνὲς Γραφεῖον Ἑργασίας, σελ. 331. 10. Ἑγκληματολογία, σελ. 349. 11. Νέαι προσκτήσεις ξένων συγγραμμάτων ἐξ ἀγορᾶς 1934, σελ. 359. 12. Ξένα ἡμερίδες καὶ περιοδικὰ τοῦ ἔτους 1935, σελ. 391. Ἐν Ἀθήναις, ἐκ τοῦ Ἐθνικοῦ Τυπογραφείου, 1936.
- (9) Βιβλιοθήκη τῆς Βουλῆς τῶν Ἑλλήνων. Κατάλογος τῶν νεωτέρων ξένων συγγραμμάτων, ἀγορασθέντων κατὰ το β' ἑξάμηνον τοῦ ἔτους 1936. Ἐν Ἀθήναις, ἐκ τοῦ Ἐθνικοῦ Τυπογραφείου, 1937.
- (10) Βουλὴ τῶν Ἑλλήνων. Βιβλιοθήκη. Κατάλογος τῶν εἰσαχθέντων συγγραμμάτων καὶ περιοδικῶν κατὰ τὸ ἔτος 1958. Ἐν Ἀθήναις, ἐκ τοῦ Ἐθνικοῦ Τυπογραφείου, 1959.
- (11) Βουλὴ τῶν Ἑλλήνων. Βιβλιοθήκη. Κατάλογος τῶν εἰσαχθέντων συγγραμμάτων καὶ περιοδικῶν κατὰ τὸ ἔτος 1959. Ἐν Ἀθήναις, ἐκ τοῦ Ἐθνικοῦ Τυπογραφείου, 1960.
- (12) Βιβλιοθήκη τῆς Βουλῆς τῶν Ἑλλήνων. Ἀριθμ. ἐκδόσεως Ι. Αἱ Ἑλληνικαὶ Κυβερνήσεις καὶ τὰ Προεδρεῖα Βουλῆς καὶ Γερουσίας 1926 -1959. Ἐν Ἀθήναις, ἐκ τοῦ Ἐθνικοῦ Τυπογραφείου 1959.

- (13) Βουλὴ τῶν Ἑλλήνων. Βιβλιοθήκη. 4. Κατάλογος τῶν εἰσαχθέντων συγγραμμάτων καὶ περιοδικῶν κατὰ τὸ ἔτος 1960. Ἐν Ἀθήναις, ἐκ τοῦ Ἐθνικοῦ Τυπογραφείου, 1961.
- (14) Βιβλιοθήκη τῆς Βουλῆς τῶν Ἑλλήνων. 5. Συστηματικὸς κατάλογος βιβλίων καὶ περιοδικῶν εἰσαχθέντων κατὰ τὰ ἔτη 1961/1962. Ἀθῆναι, ἄ.χ.
- (15) Παναγιώτου Φ. Χριστοπούλου, Βιβλιοθηκαρίου ἐν τῇ Βιβλιοθήκῃ τῆς Βουλῆς, Ἡ Βιβλιοθήκη τῆς Βουλῆς τῶν Ἑλλήνων 1846-1970, ἐν Ἀθήναις, Γραφεῖον Δημοσιευμάτων τῆς Βιβλιοθήκης τῆς Βουλῆς, ἐκ τοῦ Ἐθνικοῦ Τυπογραφείου, 1970.
- (16) Βιβλιοθήκη τῆς Βουλῆς τῶν Ἑλλήνων. Ἀρχέτυπα καὶ ἐκδόσεις ιε' καὶ ιστ' αἰῶνος. Τόμος πρῶτος. Ἀθῆναι 1971.
- (17) Ὁμοίως, τόμος δεύτερος. Ἀθῆναι 1971.
- (18) Βιβλιοθήκη τῆς Βουλῆς τῶν Ἑλλήνων. Κατάλογος βιβλίων καὶ περιοδικῶν εἰσαχθέντων κατὰ τὰ ἔτη 1970-1971. Ἀθῆναι 1973.
- (19) Βιβλιοθήκη τῆς Βουλῆς τῶν Ἑλλήνων. Δοκίμια καὶ ὀνομασίαι τῶν χαρακτῆρων τῆς Ἑλληνικῆς Τυπογραφίας Νικολάου Γλυκύ. Ἀπὸ τὸ Ἐθνικὸ Τυπογραφεῖο. Ἀθήνα 1981.
- (20) Βιβλιοθήκη τῆς Βουλῆς τῶν Ἑλλήνων. Οἱ Ἑλληνικὲς Κυβερνήσεις καὶ τὰ Προεδρεῖα τῆς Βουλῆς 1958-1985. Ἀθῆναι 1986.

ΠΡΟΘΗΚΗ -Θ΄

- (1) Ἐκτίθεται σειρά τῶν μέχρι τοῦδε ἐκδοθέντων δεκαπέντε τόμων τῶν Ἀρχείων τῆς Ἑλληνικῆς Παλιγγενεσίας (Τόμ. 1-15)

ΠΡΟΘΗΚΗ -Ι΄

Τὰ χειρόγραφα πρακτικὰ τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως τοῦ 1862 καὶ μερικὲς ἀκόμη ἐκδόσεις τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Βιβλιοθήκης.

- (1) Βουλὴ τῶν Ἑλλήνων. Κρίσιμα κείμενα τῆς πολιτικῆς ζωῆς τῆς Ἑλλάδος, 1943 -1967. Προεδρία: Κωνσταντίνου Εὐστ. Παπακωνσταντίνου. Ἀθῆναι 1976.
- (2) Τὰ χειρόγραφα τῶν Πρακτικῶν τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως 1862-1864. Ὁ τόμος ἀνοιχτός στὴν Α' Συνεδρίαση τῆς 10 Δεκεμβρίου 1862.
- (3) Βιβλιοθήκη τῆς Βουλῆς. Δελτίο εἰσαγομένων βιβλίων καὶ περιοδικῶν, 1978.
- (4) Βιβλιοθήκη τῆς Βουλῆς. Κατάλογος βιβλίων καὶ περιοδικῶν ἐκδόσεων περὶ τῶν Εὐρωπαϊκῶν Κοινοτήτων. Ἀθήνα 1980.
- (5) Βιβλιοθήκη τῆς Βουλῆς. Τμῆμα Εἰσαγωγῆς. Γραφεῖο Ε.Ο.Κ. Πληροφοριακὸ Δελτίο· Ἀθήνα 1983.

- (6) Βουλή των Ἑλλήνων. Διεύθυνση Διοικητικοῦ . Τμήμα Μητρώου Βουλευτῶν. Μητρώο Πληρεξουσίων, Γερουσιαστῶν καὶ Βουλευτῶν, 1822-1935. Ἀθήνα 1986.
- (7) Βουλή των Ἑλλήνων. Διεύθυνση Διοικητικοῦ. Τμήμα Μητρώου Βουλευτῶν. Μητρώον Γερουσιαστῶν ἐτῶν 1929-1935 καὶ Βουλευτῶν ἀπὸ τῆς Γ' Ἀναθεωρητικῆς Βουλῆς 1935 μέχρι τῆς Ε' Ἀναθεωρητικῆς Βουλῆς 1974. Ἀθήναι 1977.
- (8) Ὁ Γεώργιος Τερτσέτης καὶ τὰ εὗρισκόμενα ἔργα του, ἐπιμ. Ντίνου Κονόμου. Ἐκδοση Βιβλιοθήκης τῆς Βουλῆς των Ἑλλήνων. Ἀθήνα 1984.
- (9) Βουλή των Ἑλλήνων. Ἐπιστημονικὴ Ὑπηρεσία. Διεύθυνση Ἐπιστημονικῶν Μελετῶν. Τμήμα νομοτεχνικῆς ἐπεξεργασίας σχεδίων καὶ προτάσεων νόμων. Ἐκθέσεις ἐπὶ των ψηφισθέντων νομοσχεδίων. Ἀθήνα 1989 καὶ ἔξης.
- (10) Βουλή των Ἑλλήνων. Συνεδρίασις τῆς 22 Ἀπριλίου 1936. Πολιτικὸν μνημόσυνον των ἀειμνήστων πρωθυπουργῶν Ἑλ. Βενιζέλου, Γ. Κονδύλη, Κ. Δεμερτζῆ. (Πρόκειται περὶ σπαράγματος ἐκ των Πρακτικῶν).
- (11) Ἡ Βουλή των Ἑλλήνων κατὰ τὴν ιη' Βουλευτικὴν Περίοδον. Ἐν Ἀθήναις 1908.
- (12) Ἡ Βουλή των Ἑλλήνων γιὰ τὸν Ἀριστοτέλη. Συνεδρίασις 5-2-1979. Ἀθήναι 1981. Ἀπὸ τὸ Ἐθνικὸ Τυπογραφεῖο .
- (13) Βιβλιοθήκη τῆς Βουλῆς. Κατάλογος Α'. Ξενογλώσσων Περιοδικῶν. Β' Περιοδικῶν Ἐκδόσεων Διεθνῶν Ὄργανισμῶν. Ἀθήνα 1978.
- (14) Βιβλιοθήκη τῆς Βουλῆς. Δελτίο Εἰσαγομένων Βιβλίων καὶ Ἀνατύπων 1980. Ἀθήνα 1982.

ΠΡΟΘΗΚΕΣ: Ι'

- (15) Βιβλιοθήκη της Βουλῆς. Κατάλογος εἰσαγομένων βιβλίων καὶ ἀνατύπων (1981-1982). Ἀθήνα 1984.
- (16) Βιβλιοθήκη της Βουλῆς. Κατάλογος βιβλίων καὶ ἀνατύπων (1982-1985). Ἀθήνα 1987.
- (17) Βουλὴ τῶν Ἑλλήνων. Τὸ Σύνταγμα τῆς Ἑλλάδας. Μεταφορὰ στὴ δημοτικὴ γλῶσσα. Β' Ψήφισμα τῆς 6 Μαρτίου 1986 τῆς ΣΤ' Ἀναθεωρητικῆς Βουλῆς τῶν Ἑλλήνων.
- (18) Βουλὴ τῶν Ἑλλήνων. Τὸ Σύνταγμα τῆς Ἑλλάδος. Συντακτικαὶ Πράξεις καὶ Ψηφίσματα ἀπὸ 24 Ἰουλίου 1974-9 Ἰουνίου 1975. Ἀθῆναι 1975. Ἐκ τοῦ Ἐθνικοῦ Τυπογραφείου.
- (19) Ἡ Βουλὴ τῶν Ἑλλήνων. Σύντομος ὁδηγός. Ἔκδοση τοῦ Τμήματος Κοινοβουλευτικῶν Ἑρευνῶν καὶ Μελετῶν. Διεύθυνση Ἐπισημονικῶν Μελετῶν. Ἐπιστημονικὴ Ὑπηρεσία. Βουλὴ τῶν Ἑλλήνων. 1992.
- (20) Τὸ αὐτὸ ἀγγλιστί.
- (21) Τὸ αὐτὸ γαλλιστί.
- (22) Τὸ Σύνταγμα γαλλιστί, 1992.
- (23) Τὸ Σύνταγμα γαλλιστί, 1977.
- (24) Τὸ Σύνταγμα γερμανιστί, 1976.

ΠΡΟΘΗΚΗ -ΙΑ΄

Νέες εκδόσεις τῆς Βουλῆς.

- (1)** Βιβλιοθήκη τῆς Βουλῆς τῶν Ἑλλήνων - Κέντρο Νεοελληνικῶν Ἑρευνῶν, Ε.Ι.Ε., Παναγιώτου Φ. Χριστοπούλου, Ἐφημερίδες ἀποκείμενες στή Βιβλιοθήκη τῆς Βουλῆς (1789-1970). Περιγραφικὸς κατάλογος. Ἀθήνα 1994.
- (2)** Ἀρχεῖα τῆς Ἑλληνικῆς Παλιγγενεσίας -15. Ἀρχεῖα τῆς Ἑλληνικῆς Παλιγγενεσίας, 1821 -1832. «Λυτὰ ἔγγραφα» Α' καὶ Β' Βουλευτικῆς Περιόδου. Τόμος Ἑβδομος. Λυτὰ ἔγγραφα τοῦ ἔτους 1822. Μέρους Α΄ -Β΄. Πελοπόννησος, Στερεὰ Ἑλλάς, Νῆσοι, Ἐκδοση Βιβλιοθήκης τῆς Βουλῆς τῶν Ἑλλήνων. Ἀθήνα 1994.
- (3)** Βουλὴ τῶν Ἑλλήνων. Τὸ Κυπριακὸ στή Βουλὴ τῶν Ἑλλήνων. Τόμος Α' 1915-1956. Διεύθυνση Ἐπιστημονικῶν Μελετῶν. Ἀθήνα 1994.
- (4)** Τόμος Β' 1957-1958
- (5)** Τόμος Γ' 1959-1967.
- (6)** Τόμος Δ' 1974-1989.

ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ

- (1) **Διακήρυξεις τῆς ἐν Ἐπιδαύρῳ Ἐθνικῆς Συνελεύσεως (1822).**
Μονόφυλλο 0,84 × 0,45 μ. Ἐπετειακὴ ἔκδοση τῆς Βουλῆς
τῶν Ἑλλήνων - Μάρτιος 1994.
- (2) **150 ἔτη Κοινοβουλευτικῆς Μνήμης.** Σύνταγμα τοῦ 1844.
Ἄρθρα 3-14, 107. 18 Μαρτίου 1844. Περὶ τοῦ δημοσίου
δικαίου τῶν Ἑλλήνων. Μονόφυλλο 0, 89 × 0, 59 μ.
Ἐπετειακὴ ἔκδοση τῆς Βουλῆς τῶν Ἑλλήνων - Μάρτιος
1994.
- (3) **Χορὸς Ἑλληνίδων στὸ χωρὸ τοῦ Ὀλυμπίου, 1850.**
Ἐλαιογραφία Theodore d' Aligny (1798-1871), διαστ.
1,11×0,75 μ. Ὁ Γάλλος d' Aligny ἐπισκέφθηκε τὸ 1843 τὴ
χώρα, γιὰ νὰ ζωγραφίσει γνωστὲς τοποθεσίες τῆς ἀρχαίας
Ἑλλάδος.
Ἑλληνίδες κρατοῦν μαντήλια καὶ χορεύουν χορό, ποὺ οἱ
περιγηγνῆτες ὀνομάζουν «ρωμαίϊκα», κάτω ἀπ'τὶς κολῶνες τοῦ
Ὀλυμπίου, ἐνῶ στὸ βάθος διαγράφεται ἡ Ἀκρόπολη.
[Μουσεῖο Βούρου-Εὐταξία].
- (4) **Ferdinand Aldenhoven (μέσα 19^η αἰ.). Χάρτης τοῦ Βασιλείου
τῆς Ἑλλάδος, 1838.** Κλίμαξ 1: 40000. Λιθογραφία 1,174 ×
1,74μ., χάραξη Ἄνδρ. Φόρστερ, Βασιλικὴ Λιθογραφία,
Ἀθῆναι 1838.
Ὁ Γερμανὸς τοπογράφος μηχανικὸς F. Aldenhoven, ἦρθε
στὴν Ἑλλάδα λίγο πρὶν ἢ ταυτόχρονα μὲ τοὺς Βαναροὺς. Τὸ
1837 ἐξέδωσε τοπογραφικὸ χάρτη Ἀθηνῶν καὶ περιχώρων.
[ΕΛΙΑ].
- (5) **Γεώργιος Τερτσέτης.**
Ἐλαιογραφία, διαστ. 0,60 × 0,455 μ.
Ὁ Τερτσέτης (1800-1874), πλὴν ἄλλων, ὑπῆρξε ὁ πρῶτος
Διευθυντὴς τῆς Βιβλιοθήκης τῆς Βουλῆς (1846-1874) καὶ ὁ
ἰδρυτὴς τῆς σειρᾶς «Ἀρχεῖα τῆς Ἑλληνικῆς
Παλιγγενεσίας».

- (6) **Πανοῦτσος Νοταρᾶς.** Ἐλαιογραφία (0,63 × 0,52μ.) ὑπὸ Δ. Παπαδοπούλου, βασισμένη σὲ λιθογραφία ἀπὸ σχέδιο ἐκ τοῦ φυσικοῦ τοῦ Δανοῦ Adam Friedel.
Ὁ Π. Νοταρᾶς (1740-1849) ἦτο 103 ἐτῶν ὅταν τὸ 1843 ἐξελέγη Πρόεδρος τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως.

- (7) **Ἰωάννης Καποδίστριας, Κυβερνήτης τῆς Ἑλλάδος.** Μαρμάρινη προτομή ὕψους 0,55 μ. ὑπὸ Ἰωάννου Κόσσου (1832-1878), δαπάνη Φιλελλήνων Ἐλβετῶν, 1866.
Ὁ Κόσσος σπούδασε στὴν Ἀκαδημία Καλῶν Τεχνῶν Ρώμης, μεταξὺ δὲ τῶν ἔργων του εἶναι ὁ ἀνδριάντας τοῦ Ρήγα Βελεστινλή μπροστὰ στὸ Πανεπιστήμιο, οἱ προτομὲς τῶν Πρωτεργατῶν τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως στοὺς ἐσωτερικοὺς ἐξῶστες τῶν προαυλίων τοῦ Πανεπιστημίου καὶ οἱ ἀνδριάντες τῶν Ζάππα στὸ Ζάππειο.
Τὴν 17η Μαρτίου 1844 ἡ Ἐθνοσυνέλευση ἐξέδωσε τὸ ἐξῆς ψήφισμα:

«**Ἡ ΤΗΣ Γ' ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΕΘΝΙΚΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΣΥΝΕΛΕΥΣΙΣ**»

Ἐκπληροῦσα χρέος ἱερὸν ὡς πρὸς τὴν διαιώνισιν τοῦ μεγάλου σεβασμοῦ καὶ τῆς ἐξαιρέτου εὐγνωμοσύνης, τὴν ὁποίαν οἱ λαοὶ τῆς Ἑλλάδος σώζουσιν εἰς τὴν μνήμην τοῦ αἰοδήμου **Ι.Α.Καποδίστρια**, ποτὲ Κυβερνήτου τῆς Ἑλλάδος,

Ψηφίζει·

Κατὰ τὴν ἐν Ναυπλίῳ πλατείαν τῶν Τριῶν Ναυάρχων νὰ ἀνεγερθῇ ἐπιμελείᾳ τῆς Κυβερνήσεως ἀνδριᾶς τούτου ὡς εὐεργέτου τῆς πατρίδος.

Ἄμα ἠκούσθησαν αἱ τελευταῖαι τοῦ ψηφίσματος λέξεις, σύμπαντες οἱ πληρεξούσιοι ἀναστάντες, ἐφώνησαν πολλάκις «αἰωνία ἡ μνήμη τοῦ αἰοδήμου Κυβερνήτου».

[Ἡ τῆς Τρίτης Σεπτεμβρίου ἐν Ἀθήναις Συνέλευσις. Πρακτικά. Ἐν Ἀθήναις, ἐκ τοῦ Βασιλικοῦ Τυπογραφείου, σελ. 692-693]

«...οἱ πληρεξούσιοι, συγκεντρώσαντες ὅλας τῶν τὰς δυνάμεις καὶ φιλοτιμηθέντες πῶς νὰ τελειώσωσιν ἐνδόξως τὴν ἐντολὴν τῶν, ἐξέδωσαν παμψηφεὶ (...) πράξεις τιμώσας καὶ

ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ: 7

τόν πατριωτισμόν των, καὶ τὴν δικαιοσύνην των. Ἀνδριάντα ἐπήφισαν ὑπὲρ τοῦ ἀειμνήστου Ἰ. Καποδιστρίου (...)

Τοιαύτη εἶναι τῶν πραγμάτων ἡ φορὰ! Ἡ δικαιοσύνη δεσμεύεται, ἀλλὰ δὲν καταστρέφεται· τὰ ἔθνη ἐξαπατῶνται πολλάκις, ἀλλὰ ποτὲ δὲν λησμονοῦσι τοὺς εὐεργέτας των. Τὰ πάθη ἐξήφθησαν, ἡ πατρίς ἐσπαράχθη, καὶ ὥς νὰ ἐπρόκειτο αὐτόχειρ νὰ γενῇ ἡ Ἑλλάς, ὁ δίκαιος πολίτης τῆς Ἑλλάδος πίπτει σφάγιον ἐξηγριωμένων παθῶν· ἀλλ' ὁ Ἕλλην τὸν ἐνθυμεῖτο καθ' ἐκάστην κατὰ τὰ 12 ἔτη τῆς πολιτικῆς του ἀγωνίας· τὸν ἐνθυμεῖτο ὁ γεωργὸς ὅταν ἀναξύωνεν τὴν γῆν τῶν πατέρων του διὰ νὰ ἐναποθέσῃ τὸν εὐεργετικὸν σπόρον, καὶ αὐτὸν τὸν σπόρον εὗρισκε κατεσχεμένον παρὰ τῶν ποινητόρων διὰ πληρωμὴν φόρων, τοὺς ὁποίους δὲν ἐδύνατο νὰ βαστάξῃ· τὸν ἐνθυμεῖτο ὁ βιομήχανος, τὸν ἐνθυμεῖτο ὁ ἔμπορος, ὅταν ἀντὶ μητρὸς φιλοστόργου δὲν ἔβλεπον τὴν Κυβέρνησιν παρ' ἀχόρταγον τῶν ἰδρώτων των ἄρπαγα· τὸν ἐνθυμεῖτο ὁ ποιμὴν ὅταν ἔβλεπε νὰ τῷ διαφιλονεικῇται καὶ τὸ φειδωλῶς μεταξὺ τῶν ἀπροσίτων βράχων ἀναφυόμενον χόρτον· τὸν ἐνθυμεῖτο ὁ ναύτης, ὅταν διασχίζων τῶν ὠκεανῶν τὰ πελώρια κύματα ἀνεπόλει εἰς τὴν μνήμην του τοὺς θριάμβους του, τῶν ὁποίων μάρτυρες αὐτοὶ οἱ ὠκεανοὶ· τὸν ἐνθυμεῖτο ὁ στρατιώτης, ὅταν ἔβλεπε παραλυόμενον τὸν στρατὸν ἐκεῖνον, τοῦ ὁποίου τὰς δαφνηφόρους σημαίας καὶ αὐτοῦ τοῦ μεγάλου Ναπολέοντος στρατηγοὶ ἐθαύμασαν, καὶ δάκρυα συμπαθείας ἔχυσαν!

Τὸν ἐνθυμοῦντο καὶ αὐτοὶ οἱ ἐχθροὶ του, ὅταν μὴ ἔχοντες πλέον νὰ τὸν φοβοῦνται, ἐλησιμόνουν τὰ μικρὰ πολιτικά του λάθη καὶ δὲν ἀνεπόλουν εἰς τὴν μνήμην των παρὰ τὰς μεγάλας ἀρετάς του, τὸν ἀρχέτυπον χαρακτῆρα του, τὸν πατριωτισμόν του καὶ τὴν δόξαν του, ἥτις ἦτο δόξα τῆς πατρίδος. Ναί! ὅλοι ἐνθυμήθησαν τὸν μέγαν ἄνδρα τῆς Ἑλλάδος, ὅταν ὁ προεδρεύων τὴν Συνέλευσιν κ. Μαυροκορδάτος, ἄλλοτε ἐχθρὸς του, καθυπέβαλεν εἰς τὴν Συνέλευσιν τὴν περὶ ἀνεγέρσεως ἀνδριάντος εἰς μνήμην αὐτοῦ πρότασιν τῶν στρατηγῶν Κριεζώτη καὶ Νικητα καὶ τὴν ἐσύστησεν ὡς δικαίαν, καὶ ὥς ἐξ ἐνὸς στόματος ἐξῆλθεν ἀπὸ τὴν σεβαστὴν ὁμήγουριν καὶ ἀπὸ τὸ πολυπληθέστατον ἀκροατήριον ἡ φωνὴ τῆς πληρεστότης ἐπιδιοκμασίας!

Τὸν ἐνθυμήθησαν ὅλοι, ὅταν ἐκφωνήσαντος μὲ καρδίαν βαθυτάτης κατανύξεως τοῦ Ἀντιπροέδρου κ. Μεταξᾶ τὸ «Αἰωνία του ἡ μνήμη», ὡς ἤχῳ ἠκούθησαν αἱ λέξεις ἀπὸ τοῦ στόματος δισχιλίων πολιτῶν. Ναί! εἰς τὰς καρδίας τῆς Ἑλληνικῆς Φυλῆς ὅλης θέλει ἀντηχήσει ἡ φωνὴ τῆς ευγνωμοσύνης, διότι τὸ ὄνομά του ἦτο ἡ ἀσπίς τῆς Φιλικῆς Ἑταιρείας, διότι ἡ εὐφυΐα του ἐθαυματούργησε τὴν πολιτικὴν τῶν Ἑλλήνων ἀνάστασιν.

Ναί! αἰωνία σου ἡ μνήμη Ἰωάννη Καποδίστρια! Ἀπέθανες, ἀλλ' εἰς τὰς καρδίας μας εἶναι ἐγκεχαραγμένον τὸ ὄνομά σου· αὐτοὶ οἱ ἐχθροὶ σου σὲ ἐδικαίωσαν. Δὲν εἶσαι πολίτης τῆς Κερκύρας, σ' ἐπολιτόγραψεν, ἡ ἱστορία τῆς Ἑλβετίας, σ' ἐπολιτόγραψεν ἡ ἱστορία τῆς Ἑλλάδος, σ' ἐπολιτόγραψαν καὶ αὐτοὶ οἱ ἐχθροὶ σου.»

[Ἐφημ. Ἡ Ἑλπίς, φ. 126/Ἀθῆναι 18 Μαρτίου 1844.]

Παρὰ ταῦτα ὁ ἀνδριάντας τοῦ Καποδίστρια δὲν στήθηκε στὸ Ναύπλιο τότε. Χρειάστηκε νὰ περάσουν 89 χρόνια, γιὰ νὰ γίνῃ πραγματικότητα ἐπὶ Δημοκρατίας, τὸ 1933, ἔργο τοῦ Μιχ. Τόμπρου.

(8) Ἀνδρέας Μεταξᾶς, 1842.

Ἐλαιογραφία.

[Φιλεκπαιδευτικὴ Ἑταιρεία].

(9) Χρηματοκιβώτιο τοῦ Λουδοβίκου Α' τῆς Βαυαρίας, πατέρα τοῦ βασιλιᾶ Ὁθωνα.

Σιδερένιο μὲ ὀρειχάλκινα κοσμήματα, διαστ. ὕψ. 0,49 πλ. 0,36 μήκ. 0,56μ.

(10) Ἀλέξανδρος Μαυροκορδάτος. Ἐλαιογραφία 0,62 × 0,52 μ, ὑπὸ Γ. Συρίγου, ποὺ ἀντιγράφει πρωτότυπο ἔργο Αὐστριακοῦ ζωγράφου τοῦ 1882. Ἀπεικονίζει τὸν Μαυροκορδάτο τὴν ἐποχὴ τῆς προθυπουργίας του τὸ 1844.

(11) Κάτοψη προπλάσματος τῶν Ἀθηνῶν τοῦ 1842. Τὸ πρόπλασμα ἔγινε, βάσει σχεδίων τοῦ Ἰω. Τραυλοῦ, ἀπὸ τὸν Ν.

Γερασσιμώφ, μεταξύ 1977 και 1979. Κλίμαξ 1: 1000, διαστ. 1,80 × 2,00 μ. Ἡ πόλη κάλυπτε τότε πολὺ μικρὴ ἔκταση, διέθετε περὶ τὰ 2.000 κτίσματα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἐλάχιστα σώζονται σήμερα, ὁ δὲ πληθυσμὸς τῆς ἤγγιζε τὶς 25.000 ψυχές.

[Μουσεῖο Βούρου Εὐταξία].

- (12) **Ἐπιπλά σαλονιοῦ** (στρογγυλὸ τραπέζι καὶ τέσσερα καθίσματα), ποὺ ἀνῆκαν στὴ Βασίλισσα Ἀμαλία.

- (13) **᾽Οθων καὶ Ἀμαλία** σὲ νεαρὴ ἡλικία μὲ ἑλληνικὲς ἐθνικὲς ἐνδυμασίες.

Λιθογραφία 0,58 × 0,455 μ., ὑπὸ Deyé.

[Ἰδιωτικὴ Συλλογὴ].

- (14) **Ἀφίξη τῶν νεονύμφων ᾽Οθωνος καὶ Ἀμαλίας στὴν Ἀθήνα.**

Λιθογραφία 0,25 × 0,34 μ., ὑπὸ F. Wolf.

[Ἰδιωτικὴ Συλλογὴ].

- (15) **Μνημεῖο τοῦ Φιλοπάππου, 1843.**

Λιθογραφία 0,525 × 0,39 μ., σχέδιο ἐκ τοῦ φυσικοῦ καὶ χάραξη Ἀνδρέα Gasparini (ca. 1820-1844).

Τὸ μνημεῖο ἐγίνε μεταξύ 114 καὶ 116 μ.Χ. καὶ ἡ μερικὴ καταστροφή του χρονολογεῖται ἀπὸ τὸν Ἀγῶνα τῆς Παλιγγενεσίας, ὅταν οἱ Τοῦρκοι εἶχαν ἐγκαταστήσει στὸ λόφο τῶν Μουσῶν κανονιοστάσια.

- (16) **Ἀποψὶς τῶν Ἀθηνῶν, πρὸ τοῦ 1852.**

Χαλκογραφία 0,10 × 0,145 μ., σχέδιο καὶ χάραξη Lechar.

- (17) **Χάρτης τῆς περιοχῆς Ἀθηνῶν.**

Λιθογραφία 0,565 × 0,585 μ. ὑπὸ Jean Adolphe Sommer, ἀπὸ τὸ βιβλίο F. Stademann, Panorama von Athen, Μόναχο 1841.

- (18) **Το Θησεῖο (=Ἡφαιστεῖο).**

Χαλκογραφία 0,095 × 0,15 μ. ὑπὸ E. Grünewald. Ὁ ναὸς

παρέμεινε κατά την Τουρκοκρατία χριστιανική εκκλησία αφιερωμένη στον ἅγιο Γεώργιο. Ἐδῶ οἱ Ἀθηναῖοι ὑποδέχθηκαν τὸν Ὅθωνα ὅταν πρωτοῦρθε στὴν Ἀθήνα τὸ 1834. Ἀμέσως κατόπιν μετετράπη σὲ μουσειακὸ χώρο.

(19) Πύργος τοῦ Ἀνδρονίκου Κυρρήστου καὶ τοῦ Αἰόλου, 1843.

Λιθογραφία $0,52 \times 0,40$ μ., σχέδιο καὶ χάραξη ἐκ τοῦ φυσικοῦ ὑπὸ Ἀνδρέα Gasparini, Ἰταλοῦ χαρακτή, ποὺ βρισκόταν στὴν Ἀθήνα τὸ 1843-44.

Τὸ ὀκταγωνικὸ κτήριο, κατασκευασμένο περὶ τὸ 50 π.Χ. γιὰ νὰ χρησιμεύσει ὡς ὥρολόγιο, εἶχε μετατραπῇ τὰ τελευταῖα χρόνια τῆς Τουρκοκρατίας σὲ τεκνὲ τῶν Μπεκτασήδων.

(20) Ἡ Ἀθήνα ἀπὸ τοὺς πρόποδες τοῦ Ἀγχεσμού, 1805.

Ἐγχρωμὴ χαλκογραφία (ἀκουατίντα) $0,20 \times 0,40$ μ., σχέδιο ἐκ τοῦ φυσικοῦ E. Dodwell, χάραξη A. Havell, ἀπὸ τὸ βιβλίο τοῦ Dodwell, *Views in Greece*, Λονδίνο 1819- 1821. Ὁ Ἰρλανδὸς Edward Dodwell ταξίδεψε στὴν Ἑλλάδα τὸ 1801, τὸ 1805 καὶ τὸ 1806.

Ἀποψη τῆς πόλεως ἀπὸ τὸ βορρᾶ. Διακρίνεται τὸ τεῖχος τοῦ βοεβόδα Χατζῆ Ἀλῆ Χασεκῆ (κατασκευάσθηκε τὸ 1778 καὶ κατεδαφίσθηκε τὸ 1834), ποὺ περιέβαλε τὴν Ἀθήνα σ'ὅλη της τὴν ἑκταση.

[Μουσεῖο Βούρου - Εὐταξία]

(21) Ἀποψη τῶν Ἀθηνῶν, ca. 1840.

Ὑδατογραφία $0,27 \times 0,42$ μ. ὑπὸ τοῦ Μαλτέζου ζωγράφου Joseph Schranz. Ἐχει ἤδη ἀνεγερθεῖ τὸ Ἀστεροσκοπεῖο στὸ λόφο τῶν Νυμφῶν, ἐνῶ ἀριστερὰ τῆς εἰκόνας δεσπόζουν τὰ Ἀνάκτορα μὲ τὸν κῆπο τους.

[Μουσεῖο Βούρου - Εὐταξία]

(22) Τὸ πρότυπο τοῦ Ἀδριανείου Ὑδραγωγείου, ca. 1775.

Ὑδατογραφία $0,70 \times 0,65$ μ. ὑπὸ Louis François Cassas (1756- .827), ζωγράφου καὶ ἀρχιτέκτονος, ποὺ ἐπισκέφθηκε τὴν Ἑλλάδα τὸ 1775.

Τὸ ὑδραγωγεῖο τῶν Ἀθηνῶν ὑπῆρξε τὸ σπουδαιότερο διαχρονικῆς ἀξίας ἔργο τοῦ Ρωμαίου αὐτοκράτορα στὴν Ἀθήνα, ἀφοῦ λειτούργησε ἔκτοτε καὶ μέχρι τὰ χρόνια μας. Τὸ πρόπυλο κατεδαφίστηκε ἀπὸ τὸν Χασεκὴ τὸ 1778, γιὰ νὰ χρησιμοποιηθεῖ στὸ τεῖχος τοῦ τὸ οἰκοδομικὸ ὑλικό. Τὸ ἐπιστύλιο τοποθετήθηκε ὡς ὑπέρθυρο μιᾶς ἀπὸ τὶς ἐπτὰ πύλες τοῦ τεύχους, τῆς Πόρτας τῆς Μπουμπουνίστρας, ποὺ βρισκόταν στὴ διασταύρωση τῶν σημερινῶν ὁδῶν Ἀμαλίας καὶ Ὁθωνος. Τώρα τὸ ἐπιστύλιο μὲ τὴν ἀφιερωματικὴ ἐπιγραφή τοῦ Ἀδριανοῦ βρίσκεται στὸν Ἐθνικὸ Κήπο.

[Μουσεῖο Βούρου - Εὐταξία].

- (23) Ἡ ἀγγλικὴ φρεγάτα “Μαδαγασκάρη” καταπλέει στὸ λιμάνι τοῦ Ναυπλίου, φέρουσα τὸν Ὁθῶνα, 1833**

Ἐγχρωμὴ λιθογραφία $0,28 \times 0,42$ μ.

[Ἰδιωτικὴ Συλλογὴ]

- (24) Ἡ Ἀθήνα ἀπὸ τὸ λόφο τῶν Νυμφῶν, 1835.**

Λιθογραφία $0,45 \times 0,95$ μ. ὑπὸ Ferdinand Stademann, χάραξη C. Lebsché. Ἀπὸ τὸ βιβλίο τοῦ F. Stademann, Panorama von Athen, Μόναχο 1841, πίν. ἀρ. 10.

- (25) Ἀφίξη τοῦ Ὁθῶνα στὸ Ναύπλιο, 1833.**

Φανταστικὴ χαλκογραφία $0,145 \times 0,225$ μ., ὑπὸ Wunder.

[Ἰδιωτικὴ Συλλογὴ]

- (26) Εἴσοδος τοῦ Βασιλέως Ὁθωνος στὸ Ναύπλιο, 1833.**

Φανταστικὴ λιθογραφία $0,235 \times 0,335$ μ., ὑπὸ J.B.Dresely, ἐπὶ σχεδίου τοῦ G.Krauss.

[Ἰδιωτικὴ Συλλογὴ]

- (27) Ἡ Ἀθήνα περὶ τὸ 1840.**

Πανοραμικὴ ἄποψη.

Υδατογραφία $0,27 \times 0,42$ μ., ὑπὸ Joseph Schranz.

[Μουσεῖο Βούρου - Εὐταξία].

(28) Ἡ Ἀκρόπολις τῶν Ἀθηνῶν.

Χαλκογραφία 0,10 × 0,14 μ., σχέδιο καὶ χάραξη J. Schroeder.

(29) Τὸ Ὀλυμπεῖο, ca. 1843.

Λιθογραφία 0,245 × 0,37μ., σχέδιο καὶ χάραξη H. Clerget, σχεδιασμός προσώπων ὑπὸ Feroggio, ἀπὸ τὸ βιβλίο τοῦ Théodore du Moncel, *Vues pittoresques des monuments d'Athènes*, Παρίσι 1845.

Τὸ τεράστιο μνημεῖο ἄρχισε νὰ κατασκευάζεται ἐπὶ Πεισιστράτου καὶ περατώθηκε ἐπὶ Ἀδριανοῦ. Ἀπὸ τοὺς 120 κίονές του εἶχαν σωθεῖ τὸ 1759 μόνο 17! Ἐγιναν 16 ὅταν ὁ βοεβόδας Τζισταράκης χρησιμοποίησε τὸ ὑλικὸ ἑνὸς γιὰ νὰ χτίσει τὸ τζαμί, ποὺ φέρει τὸ ὄνομά του. Ἕνας ἀκόμη γκερμίστηκε τὸ 1852 ἀπὸ ἀνεμοθύελλα, τὴ βραδυὰ ποὺ γεννήθηκε ὁ Δημ. Καμπούρογλου. Οἱ Τοῦρκοι χρησιμοποιοῦσαν τὸν χώρο ὡς ὑπαίθριο τζαμί, γι'αὐτὸ οἱ Ἀθηναῖοι τὸ ἔλεγαν προσκύνημα τῶν Ἀραπάδων.

(30) Μνημεῖα Φιλοπάππου καὶ Λυσικράτους, 1843.

Λιθογραφίες 0,245 × 0,16μ. ἑκάστη, σὲ σχέδιο καὶ χάραξη Théodore du Moncel ἀπὸ τὸ ἔργο του *Vues pittoresques des monuments d'Athènes*, Παρίσι 1845.

[Ἐθνικὸ Ἱστορικὸ Μουσεῖο]

(31) Ἡ πόλις τῶν Ἀθηνῶν ἀπὸ τὸ πρόπυλο τοῦ Ἀδριανείου Ὑδαγωγείου, ca. 1775.

Ἐπιχρωματισμένη ὀξυγραφία 0,51 × 0,74 μ., σχέδιο ἐκ τοῦ φυσικοῦ καὶ χάραξη Louis François Cassas ἀπὸ τὸ ἔργο του *Grandes vues pittoresques des principaux sites et monuments de la Grèce et de la Sicile et des Sept Collines de Rome*, Παρίσι 1813.

[Μουσεῖο Βούρου -Εὐταξία]

(32) Ἑσωτερικὴ αὐλὴ ἐλληνικοῦ σπιτιοῦ τῶν Ἀθηνῶν, 1810.

Λιθογραφία 0,18 × 0,26 μ., σὲ χάραξη L. Letronne ἀπὸ τὸ

ἔργο τοῦ O. M. von Stackelberg, La Grèce. Vues pittoresques et topographiques, Παρίσι 1834.

Ὁ Ἑσθονὸς ζωγράφος Stackelberg ἦρθε στὴν Ἑλλάδα τὸ 1810 καὶ 1812-1814.

- (33) **Ἡ εἴσοδος τῆς μονῆς τῶν Καπουτσίνων τῆς Πλάκας**, μὲ ἑνσωματωμένο σ'αὐτὴ τὸ μνημεῖο τοῦ Λυσικράτους.
Χαλκογραφία 0,385 × 0,53μ. Σχέδιο ἐκ τοῦ φυσικοῦ τοῦ ἀρχιτέκτονος Le Roy καὶ χάραξη Le Bas.

[Ἀθηναϊκὴ Λέσχη]

- (34) **Ὁ Ἅγιος Διονύσιος Ἀρεοπαγίτης τῶν Καθολικῶν, 1834.**

Υδατογραφία 0,49 × 0,72μ. τοῦ Leo von Klenze (1784-1864).

Ὁ Γερμανὸς ἀρχιτέκτονας v. Klenze ἐπισκέφθηκε τὴν Ἀθήνα τὸ 1834 ἀποσταλεῖς ἀπὸ τὸν Λουδοβίκο τῆς Βαυαρίας, γιὰ νὰ τροποποιήσῃ τὸ πολεοδομικὸ σχέδιο τῶν Κλεάνθη καὶ Schaubert. Οἱ προτάσεις του ἔγιναν δεκτές, ἀλλὰ τελικῶς δὲν ἐφαρμόσθηκαν. Συνέβαλε στὴ διάσωση τῆς Ἀκροπόλεως, ὅπου εἶχε προταθεῖ νὰ χτισθοῦν τὰ ἀνάκτορα. Εἰσηγήθηκε νὰ πάψει νὰ χρησιμοποιεῖται ὡς φρούριο καὶ ἐγκαινίασε ἀναστηλωτικὲς ἐργασίες γιὰ τὴν ἀποκατάσταση τοῦ Παρθενῶνα. Μοναδικὸ δείγμα τῆς ἀρχιτεκτονικῆς του στὴν Ἀθήνα ὁ Ἅγιος Διονύσιος τῶν Καθολικῶν. Τὸν σχεδίασε τὸ 1834, ἀλλὰ χτίσθηκε μεταξὺ 1858-1888 ἀπὸ τὸν Λύσανδρο Καυτατζόγλου μὲ μερικὲς τροποποιήσεις.

[Μουσεῖο Βούρου - Εὐταξία]

- (35) **Ἀποψη τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος στὴν Ἑλλάδα.**

Χαλκογραφία 0,24 × 0,335μ., σχέδιο Claude Lorrain, (1600-1682), χάραξη Laminit..

Φανταστικὴ ἀπεικόνιση ἀρχαίου ναοῦ.

- (36) **Ἀποψη τοῦ ναοῦ τῆς Ἀφροδίτης στὴν Ἑλλάδα.**

Χαλκογραφία 0,24 × 0,335, σχέδιο Claude Lorrain, χάραξη Laminit.

Φανταστικὴ ἀπεικόνιση.

(37) Ἡ Ἀκρόπολις τῶν Ἀθηνῶν, 1835.

Λιθογραφία 0,45 × 0,95 μ. σχέδιο F.Stademmann, λιθογράφηση C.Lebsché, ἀπὸ τὸ ἔργο F.Stademmann, Panorama von Athen, Μόναχο 1841.

(38) Πύργος τῶν ἀνέμων, ca. 1843.

Λιθογραφία 0,275 × 0,35 μ, σχέδιο καὶ χάραξη Du Moncel, σχεδιασμός προσώπων A. Bayot, ἀπὸ τὸ ἔργο τοῦ Th. du Moncel, Vues Pittoresques des monuments d'Athènes, Παρίσι 1845.

[Ἐθνικὸ Ἱστορικὸ Μουσεῖο]

(39) Ὁ Παρθενώνας καὶ τὸ Ἑρέχθειο, ca. 1843.

Λιθογραφία 0,24 × 0,375 μ. σχέδιο καὶ χάραξη Du Moncel, σχεδιασμός προσώπων A. Bayot, ἀπὸ τὸ γνωστὸ ἔργο τοῦ Du Moncel.

[Ἐθνικὸ Ἱστορικὸ Μουσεῖο].

(40) Τὸ Θησεῖο, ca. 1843.

Λιθογραφία, 0,415 × 0,55 μ., σχέδιο Du Moncel, λιθογράφηση H.Clerget καὶ σχεδιασμός προσώπων ὑπὸ Fergio, ἀπὸ τὸ γνωστὸ ἔργο τοῦ Du Moncel.

[Ἐθνικὸ Ἱστορικὸ Μουσεῖο].

(41) Ἡ Πύλη τοῦ Ἀδριανοῦ.

Χαλκογραφία 0,385 × 0,53 μ., σχέδιο ἐκ τοῦ φυσικοῦ Le Roy καὶ χάραξη Le Bas.

[Ἀθηναϊκὴ Λέσχη].

(42) Ἡ Πνύκα, ὁ Ἄρειος Πάγος, ἡ Ἀκρόπολις καὶ ὁ Ὑμηττός, 1845.

Χαλκογραφία 0,235 × 0,485 μ., σχέδιο καὶ χάραξη Th. Aligny (1798-1871) ἀπὸ τὸ ἔργο του Vues des sites les plus célèbres de la Grèce antique, Παρίσι 1845.

(43) Ὁ Ἐλαιώνας τῶν Ἀθηνῶν, τὸ Δαφνί, ἡ Ἱερὰ Ὁδὸς καὶ οἱ γύρω περιοχές, 1835.

Λιθογραφία 0,45 × 0,95 μ., σχέδιο F. Stademann, χάραξη C. Lebsché, ἀπὸ τὸ γνωστὸ ἔργο τοῦ Stademann, πίν. ἀρ. 7.

(44) Ἡ δικαία ἀπόφασις τοῦ Θεοῦ διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Ἑλλάδος.

Ἀκουατίντα καὶ ὑδατογραφία 0,395 × 0,57μ. ὑπὸ Παναγιώτη Ζωγράφου κατὰ τὶς ὁδηγίες τοῦ Μακρυγιάννη, ἀπὸ τὸ ἔργο *Histoire picture de la guerre de l'indépendance hellénique par le général Makryiannis. Notice historique de S.E.M. Johannes Gennadins. Genève (1926)*. Διηγηματικὸς τίτλος Μακρυγιάννη:

1. «Ὁ Παντοκράτωρ λέγει πρὸς τὴν Ἑλλάδα· «Ἑλλάς! διὰ τὰ αἵματα καὶ θυσίας τῶν Ἑλλήνων καὶ Φιλελλήνων σὲ εὐσπλαχνίζομαι καὶ φωτίζω τὰ τρία δυνατὰ ἔθνη διὰ νὰ τιναχθοῦν αἱ ἀλύσεις, τὰς ὁποίας εἶχες τόσους αἰῶνας εἰς τοὺς πόδας, καὶ ἐνταυτῷ ἀποκατασταίνεσαι βασιλείον, βασιλευμένη ἀπὸ τὸν Ὅθωνα καὶ τὴν Ἀμαλίαν». 2. Ὁ Ἄγγελος προσφέρει τοὺς στεφάνους. 3. Τὸ Ἱερατεῖον καὶ ὅλος ὁ λαὸς κάμνουν δοξολογίαν, λέγοντες «Δοξασμένος νὰ εἶσαι, Κύριε, διὰ τὴν νεκρανάστασιν ὁποῦ ἔκαμες εἰς ἡμᾶς. Ζήτησαν αἱ εὐεργέτριάς μας Δυνάμεις καὶ οἱ Βασιλεῖς». 4. Ὁ αὐτοκράτωρ πασῶν τῶν Ρωσσιῶν Νικόλαος, ἡ Βασίλισσα τῆς Μεγάλης Βρετανίας Βικτώρια καὶ ὁ Βασιλεὺς τῆς Γαλλίας Φίλιππος καὶ ὁ Βασιλεὺς μας Ὅθων Α' μετὰ τῆς Βασιλίσσης μας Ἀμαλίας ὁμοῦ καὶ ἡ Πατρίς.»

[Ἐθνικὸ Ἱστορικὸ Μουσεῖο].

(45) Τὸ λεκανοπέδιον Ἀθηνῶν ἀπὸ τὴν Πεντέλη, 1845.

Χαλκογραφία (ἀκουαφόρτε) 0,325 × 0,485 μ., σχέδιο καὶ χάραξη Th. Aligny ἀπὸ τὸ γνωστὸ ἔργο του.

(46) Ἰωάννης Καποδίστριας, πρῶτος Κυβερνήτης τῆς Ἑλλάδος.

Χαλκογραφία 0,19 × 0,15 μ. Τύποις Ἀδελφῶν Γ. Ἀσπιώτη - Κέρκυρα.

(47) Ἀλέξανδρος Ὑψηλάντης.

Λιθογραφία 0,33 × 0,27μ.

(48) Οί πρεσβευταὶ τῆς Ἑλλάδος προσφέρουσιν ὑπόταγὴν τῷ ἑαυτῶν βασιλεῖ, 1839.

Λιθογραφία 0, 285 × 0,21 μ., σχέδιο P.von Hess καὶ H. Kohler, ἀπὸ τὸ ἔργο τοῦ Peter von Hess, Die Befreiung Griechenlands in xxxix Bildern, Μόναχο 1852.

[Ἐθνικὸ Ἱστορικὸ Μουσεῖο].

(49) Friedrich Wilhelm Thiersch .

Λιθογραφία 0,345 × 0,25μ. .

Ὁ Εἰρηναῖος Θεῖρσιος (1784-1860), ὅπως ἔγινε γνωστὸς στὴν Ἑλλάδα, Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Μονάχου, ἔγραψε δίτομο ἀντικαποδιστριακὸ ἔργο, εἶχε τὴν ιδέα ἀνακηρύξεως τοῦ Ὁθωνος ὡς βασιλέως τῆς Ἑλλάδος καὶ παρέμεινε στὴ χώρα πέντε ὁλόκληρα χρόνια ἐργαζόμενος γι'αὐτὸ συντόνως. Παρὰ ταῦτα δὲν περιελήφθη στὰ μέλη τῆς Ἀντιβασιλείας γιατί εἶχε ταχθεῖ ὑπὲρ τῆς συνταγματικῆς βασιλείας.

[Ἐθνικὸ Ἱστορικὸ Μουσεῖο]

(50) Εἵσοδος τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος τοῦ Ὁθωνος, βασιλέως τῆς Ἑλλάδος εἰς Ναύπλιον , 1835.

Λιθογραφία 0,54 × 0,87 μ., σχέδιο τοῦ P. von Hess καὶ λιθογράφηση F. Hohe.

Ὁ Ὁθων ἔφθασε στὸ Ναύπλιο τὴν 18/30 Ἰανουαρίου 1833 μὲ τὴν ἀγγλικὴ φρεγάτα «Μαδαγασκάρη» καὶ ἀποβιβάσθηκε τὴν 25 Ἰανουαρίου /6 Φεβρουαρίου. Ἡ ὑποδοχὴ του στὴν τότε πρωτεύουσα ἔγινε μέσα σὲ κλίμα ἐνθουσιασμοῦ καὶ γενικῆς εὐφορίας. Ὁ Ὁθων εἰκονίζεται στὸ κέντρο ἑφιππος. Δεξιὰ του τὰ μέλη τῆς Ἀντιβασιλείας κ.ἄ. ἀκόλουθοί του, οἱ Ἀρμανσπέργκ, Μάουρερ, Χάϊντεκ, Ἀμπερ, Γκραίνερ. Ἀριστερά του Ἕλληνες στρατιωτικοὶ καὶ πολιτικοί. Μεταξὺ αὐτῶν ἡ τριμελὴς ἀντιπροσωπεῖα Μιαοῦλης, Πλαπούτας Μπότσαρης καὶ οἱ Ζαΐμης, Κωλέττης, Σπ. Τρικούπης. Κολοκοτρώνης, Μεταξᾶς, Μαυροκορδάτος, Γρίβας Φωτομάρας καὶ Τζαβέλας.

[Ἐθνικὸ Ἱστορικὸ Μουσεῖο].

(51) Σκηνή από την άφιξη του Όθωνα στην Αθήνα, 1834.

Υδατογραφία 0,185 x 0,315 μ., του Άγγλου αρχιτέκτονα Alfred Beaumont, που βρισκόταν στην Αθήνα το 1834. Η Ακρόπολη είχε παραμείνει στα χέρια των Τούρκων, οι οποίοι την παρέδωσαν στους Βαυαρούς την 30ήν Απριλίου 1833. Με διάταγμα της 18/ 20 Σεπτεμβρίου 1834 είχε όρισθεί «βασιλική καθέδρα και πρωτεύουσα».

Τέλος, ο Όθωνας έφτασε στην Αθήνα την 1/ 13 Δεκεμβρίου και η μικρή πόλη των 5.000 μόλις κατοίκων τότε τον υποδέχθηκε εν θριάμβω και τον ώδήγησε στο Θησείο, που λειτουργούσε ως εκκλησία του Αγίου Γεωργίου, όπου και έψαλλε δοξολογία.

[Μουσείο Βούρου - Εὐταξία].

(52) Όθων, Βασιλεύς της Ελλάδος, 1833.

Λιθογραφία 0,36 x 0,285 μ. υπό G.Bodmer, Μόναχο.

[Έθνικό Ιστορικό Μουσείο].

(53) Όθωνος του Α', Βασιλέως της Ελλάδος, απόβασις εις Ναύπλιον, 1839.

Λιθογραφία 0,285 x 0,21 μ., σχέδιο P. von Hess και λιθογράφηση H. Kohler, από το γνωστό βιβλίο του Hess.

Ο Γερμανός ζωγράφος P. von Hess ακολούθησε τον Όθωνα στην Ελλάδα το 1833, με την έντολή να αποθανάτισει τα σημαντικότερα γεγονότα του Αγώνα της Παλιγγενεσίας, καθώς και τα περιστατικά της άφιξης του νέου ηγεμόνα.

(54) Ο Όθων με ελληνική εθνική ένδυμασία, ca. 1840.

Κέντημα 0,585 x 0,46 μ.

[Συλλογή Πέτρου Βέργου]

(55) Όθων ο Α', Βασιλεύς της Ελλάδος - αποχαιρετισμός στο Μόναχο την 6 Δεκεμβρίου 1832.

Λιθογραφία του Schapper, από πίνακα του Ph. Folts, διαστ. 0,445 x 0,345 μ.

Ὁ Ὅθων εἰκονίζεται νὰ ἀποχαιρετᾷ τοὺς οἰκείους του, ἐνῶ παρίστανται τὰ μέλη τῆς ἑλληνικῆς ἀντιπροσωπείας (Μιαούλης, Πλαπούτας καὶ Μπότσαρης,) καθὼς καὶ ἡ τριμελὴς Ἀντιβασιλεία (Ἀρμανσμπουργκ, Μάουερ, Χάϊντεκ).

[Ἐθνικὸ Ἱστορικὸ Μουσεῖο].

(56) Τὰ νέα βασιλικά ἀνάκτορα τῶν Ἀθηνῶν.

Χαλκογραφία 0,09 × 0,17 μ., σὲ σχέδιο C. W. Medaw καὶ χάραξη Jos. Eark, ἀπὸ τὸ περιοδικὸ «The Illustrated London News», Φεβρουάριος 1843, ὅπου σημειώνονται τὰ ἑξῆς: «Μιά ἄποψη τοῦ νέου βασιλικοῦ ἀνακτόρου στὴν Ἀθήνα, ποὺ χτίσθηκε ἀπὸ τὸν βασιλιὰ Ὅθωνα μὲ μάρμαρο τῆς Πεντέλης. Τὸ θεμέλιο λίθο ἔθεσε ἡ Μεγαλειότητά του, τὸν Μάρτιο τοῦ 1834. Τὸ κτήριο εἶναι τεράστιο, μεγαλύτερο καὶ ἀπὸ τὰ ἀνάκτορα τοῦ Μπάκιγχαμ».

[Ἐθνικὸ Ἱστορικὸ Μουσεῖο].

(57) Ὁ Βασίλεὺς Ὅθων.

Ἐγχρωμὴ λαϊκὴ λιθογραφία 0,60 × 0,40 μ., ἀπὸ τὸ πολιτικο-σατιρικὸ περιοδικὸ «Νέος Ἀριστοφάνης» (1885-1895).

[Ἐθνικὸ Ἱστορικὸ Μουσεῖο].

(58) Τὸ βασιλικὸ ζεῦγος Ὅθων καὶ Ἀμαλία μὲ τὴν ἀκολουθία τους.

Ξυλογραφία 0,15 × 0,24 μ. ἀπὸ τὸ περιοδικὸ «The Illustrated London News».

[Ἐθνικὸ Ἱστορικὸ Μουσεῖο].

(59) Ἡ Βασίλισσα Ἀμαλία.

Ἐγχρωμὴ λαϊκὴ λιθογραφία 0,60 × 0,40 μ., ἀπὸ τὸ περιοδικὸ «Νέος Ἀριστοφάνης».

[Ἐθνικὸ Ἱστορικὸ Μουσεῖο].

(60) Ὁ Ὅθων καὶ ἡ Ἀμαλία στὴ Μητρόπολη τῶν Ἀθηνῶν.

Ἐπιχρωματισμένη ξυλογραφία 0,14 × 0,24 μ. ἀπὸ τὸ περιοδικὸ «The Illustrated London News».

[Ἐθνικὸ Ἱστορικὸ Μουσεῖο].

(61) Ὅθων καὶ Ἀμαλία.

Δύο λιθογραφίες 0, 23 × 0, 18 μ. ἐκάστη, ἀγνώστου προελεύσεως.

Οἱ βασιλεῖς μὲ ἐλληνικὲς ἐθνικὲς ἐνδυμασίες.

[ΕΛΙΑ].

(62) Βασιλεὺς Ὅθων, 1833.

Λιθογραφία 0,15 × 0,10μ., σχέδιο τοῦ F. Hervé καὶ λιθογράφηση J. W. Giles, ἀπὸ τὸ ἔργο τοῦ F. Hervé, *A Residence in Greece and Turkey*, London 1837.

Ὁ Ἀγγλὸς ζωγράφος Francis Hervé βρισκόταν στὴν Ἑλλάδα τὸ 1833 καὶ κατὰ παραγγελία τοῦ στρατηγοῦ Church ζωγράφησε προσωπογραφίες ἡγετῶν τοῦ Ἀγώνα τῆς Παλιγγενεσίας.

(63) Ὅθων, Βασιλεὺς τῆς Ἑλλάδος, 1833.

Λιθογραφία 0,275 × 0,19 ὑπὸ A. Foucaud.

[Ἰδιωτικὴ Συλλογὴ].

(64) Ρούντχαρτ.

Λιθογραφία 0,255 × 0,195 μ.

Ὁ λόγιος Ignaz von Rudhardt (1790-1838) ἀντικατέστησε τὸ 1837 τὸν Ἀρμανσπέργκ, ὅχι ὡς Ἀρχικαγκελλάριος, ἀλλὰ ὡς Πρόεδρος τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου. Ἐπὶ τῶν ἡμερῶν του ἰδρύθηκε τὸ Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν. Θεωρήθηκε, ὁμως, ἀπὸ τοὺς Ἀγγλοὺς ὡς ὄργανο τῆς Αὐστρίας καὶ γι' αὐτὸ δὲν κατόρθωσε νὰ διατηρήσει τὴ θέση του πέραν τῶν δέκα μηνῶν. Παρατήθηκε καὶ ἐπιστρέφοντας στὴν πατρίδα του ἀσθένησε καὶ ἀπεβίωσε.

[Ἐθνικὸ Ἱστορικὸ Μουσεῖο].

(65) Χάιντεκ, 1831.

Λιθογραφία 0,285 × 0,235 μ., σχέδιο ἐκ τοῦ φυσικοῦ τοῦ K. Krazeisen καὶ λιθογράφηση F. Hanfstaengl, ἀπὸ τὸ ἔργο τοῦ Krazeisen, *Bildnisse ausgezeichneter Griechen und Philhellenen*, Μόναχο 1828-1831.

Ὁ ὑποστράτηγος Karl Wilhelm von Heideck ἢ Heidegger, διακριθεὶς καὶ ὡς ἐρασιτέχνης ζωγράφος, ἦταν μέλος τῆς Ἀντιβασιλείας τοῦ Ὀθωνος. Εἶχε ἔρθει, ὅμως, καὶ προηγουμένως, τὸ 1826, στὴν Ἑλλάδα, ὡς ἀπεσταλμένος τοῦ Λουδοβίκου τῆς Βαυαρίας καὶ γνώριζε τὰ ἑλληνικὰ πράγματα.

Ἀνέλαβε τὴν ὁργάνωση τοῦ στρατοῦ καὶ τοῦ ναυτικοῦ, ἀλλὰ μὴ ἀνεχόμενος τὶς μηχανορραφίες τῆς Ἀντιβασιλείας ἐγκατέλειψε τὴ χώρα τὸ 1835, μετὰ τὴν ἐνθλικίωση τοῦ Ὀθωνα.

[Ἐθνικὸ Ἱστορικὸ Μουσεῖο].

(66) Ὀθων, βασιλεὺς τῆς Ἑλλάδος.

Λιθογραφία $0,345 \times 0,255$ μ. ὑπὸ G. Bodmer.

[Ἐθνικὸ Ἱστορικὸ Μουσεῖο].

(67) Ἀρμανσπεργκ, 1833.

Λιθογραφία $0,32 \times 0,22$ μ. ὑπὸ Hanfstaengl.

Ὁ κόμης Joseph Ludwig Graf von Armansterg (1787-1853) διετέλεσε Πρόεδρος τῆς Ἀντιβασιλείας ὡς τὴν ἐνθλικίωση τοῦ Ὀθωνος. Ὑπῆρξε ἡ πιὸ ἰσχυρὴ μορφή τοῦ βαυαρικοῦ αὐταρχισμοῦ καὶ κατώρθωσε νὰ διατηρήσει τὴν παντοδυναμία του καὶ μετὰ τὴν ἐνθλικίωση τοῦ βασιλιᾶ, ὡς Ἀρχикаγκελάριος. Ἡ τακτική του, ὅμως, προεκάλεσε πολὺ ἔντονες ἀντιδράσεις καὶ ἔτσι ἀποπέμφθηκε ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸν Ὀθωνα τὸ 1837.

[Ἐθνικὸ Ἱστορικὸ Μουσεῖο].

(68) Ἀμαλία, βασίλισσα τῆς Ἑλλάδος.

Λιθογραφία $0,285 \times 0,295$ μ. τοῦ Fertig ἀπὸ πίνακα τοῦ Stieler.

[Ἐθνικὸ Ἱστορικὸ Μουσεῖο].

(69) Μάουρερ.

Λιθογραφία $0,34 \times 0,26$ μ. τοῦ G. Bodmer.

Ὁ νομομαθὴς καὶ καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Χαϊδελβέργης Georg Ludwig von Maurer (1790-1872) ὑπῆρξε

μέλος της Ἀντιβασιλείας. Ἀνέλαβε τὴν ὀργάνωση τῆς Δικαιοσύνης, τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς Παιδείας. Σχεδίασε τὴν ἴδρυση Πανεπιστημίου καὶ Ἀκαδημίας, ἀλλὰ δὲν μπόρεσε νὰ τὰ πραγματοποιήσει. Συγκρουσθεὶς μὲ τὸν Ἀρμανσμπουργκ, ἀνακλήθηκε τὸ 1834.

[Ἐθνικὸ Ἱστορικὸ Μουσεῖο].

(70) Ὁ Ὅθων ἐφιππος μὲ τὴ συνοδεία του στὴν Ἀθήνα..

Ἐγχρωμη λιθογραφία 0,53 × 0,43 μ.

[Ἰδιωτικὴ Συλλογὴ]

(71) Ἡ νύχτα τῆς Γ' Σεπτεμβρίου 1843.

Ἀναπαραγωγὴ ἐν μεγεθύνσει τῆς ἐλαιογραφίας ὑπ' ἀριθ. 82. Διαστ. 1,23×1,73μ.

«Ἐν τοσούτῳ ὁ ἕτερος τῶν ἀρχηγῶν, ὁ Συνταγματάρχης Μακρυγιάννης δὲν ἐφαίνετο· ἐκ τοῦ ἐναντίου κρότος πυροβόλων ἠκούετο κατὰ τὸ μέρος τῆς οἰκίας του· ὁ Μακρυγιάννης ἐπολιορκεῖτο· ἡ ἐθνικὴ του προᾶξις εἶχεν ἤδη πρὸ ὀλίγων στιγμῶν προδοθῆ καὶ χωροφύλακες στέλλονται νὰ τὸν συλλάβουσιν· ἐπολέμουν· ὁ Καλλέργης τὸ μανθάνει, εἷς λόχος πεζικῶν προφθάνει ἐν καιρῷ, προσκαλεῖ τοὺς πολιορκοῦντας χωροφύλακας νὰ παραδοθῶσι· πυροβολεῖ ἔπειτα κατ' αὐτῶν, φονεύει ἓνα, πληγώνει καὶ ἕτερον· ἀφοπλίζει τοὺς ἄλλους πάντας, ὁ δὲ συνάρχων τοῦ Καλλέργη Μακρυγιάννης ἔρχεται εἰς τὸ στάδιον τοῦ ἀγῶνος.

Ὁ πεζικὸς στρατὸς ἐλθὼν εἰς τὰ ἀνάκτορα ἀφώπλισε τὴν φρουράν καὶ τὴν περιέζωσε· ἀλλὰ τὸ ὀλιγάριθμον ἱππικὸν περιεφέρετο πανταχοῦ ἐξορκῶν καὶ ἐνθαρρύνον τοὺς πολίτας καὶ ἐπισκοποῦν τὰ ἐνδεχόμενα κινήματα τῶν ἀπονενοημένων ὁπαδῶν τοῦ πεπτωκότος συστήματος, τὸ δὲ πυροβολικὸν ἔλειπεν εἰσέτι· ἐντὸς τῶν βασιλείων εὐρέθησαν κατ' ἐκείνην τὴν ὥραν μεταξὺ ἄλλων καὶ ὁ Γραμματεὺς τῶν Στρατιωτικῶν καὶ ὁ ὑπασπιστὴς Γαρδικιώτης· ὁ βασιλεὺς ἰδὼν τὰ γινόμενα ἐταράχθη καὶ ἠρώτησεν ἀπὸ τὸ παράθυρον τὸν Καλλέργη τί ζητεῖ ὁ στρατὸς καὶ μαθὼν ὅτι σύνταγμα, τὸν παρήγγειλε ν' ἀποσυρθῇ καὶ αὐριον γίνεται ἡ περὶ τῶν

αἰτήσεών του ἀπόφασιν· ὁ Καλλέργης ἀπήντησεν ὅτι φιλαὶ
ὑποσχέσεις δὲν ἀναπαύουσι τὸν λαόν.»

(Ἐκτακτον παράρτημα τῆς ἑφημ. Ἐθνη, 3 Σεπτεμβρ.
1843)

- (72) Ὅθων, βασιλεὺς τῆς Ἑλλάδος, οἱ γονεῖς του Λουδοβίκος Α΄
καὶ Θηρεσία, ἡ τριμερὴς ἑλληνικὴ ἀντιπροσωπεΐα:
Μιαούλης, Πλαπούτας καὶ Μπότσαρης, καθὼς καὶ ἡ τρι-
μελὴς Ἀντιβασιλεία: Ἀρμανσπεργκ, Μάουρερ καὶ Χέϊντεκ
Λιθογραφία $0,56 \times 0,55$ μ.

[Ἰδιωτικὴ Συλλογὴ]

- (73) Ὁ Ὅθων ἔφιππος.

Ἐλαιογραφία $0,55 \times 0,45$ μ. ὑπὸ Krauss.

[Ἰδιωτικὴ Συλλογὴ]

- (74) Ἔσς.

Εἰκόνα ἀπὸ λιθογραφία $0,235 \times 0,19$ μ.

Ὁ συνταγματάρχης Hess ἦταν στρατιωτικὸς τοῦ στενοῦ
κύκλου τοῦ Ὁθωνα.

[Ἐθνικὸ Ἱστορικὸ Μουσεῖο].

- (75) Σμάλτς.

Εἰκόνα ἀπὸ λιθογραφία $0,26 \times 0,21$ μ.

Ὁ Johan Heinrich Christian von Schmaltz (1787-1867) διε-
τέλεσε Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν, ὑποχρεωθείς τὸ 1841
εἰς παραίτησιν.

[Ἐθνικὸ Ἱστορικὸ Μουσεῖο].

- (76) Κόμπελ.

Λιθογραφία $0,385 \times 0,29$ μ.

Ὁ κρατικὸς σύμβουλος Ägid von Kobell (1772-1847) ἀντι-
κατέστησε τὸν Μάουρερ ὡς μέλος τῆς Ἀντιβασιλείας. Μετὰ
τὴν ἐνηλικίωσιν τοῦ Ὁθωνα παρέμεινε στὴν Ἀθήνα ὑπὸ τὴν
ιδιότητα τοῦ ἀπεσταλμένου ἐν εἰδικῇ ἀποστολῇ ἕως τὸ 1836,
ὁπότε ἐπέστρεψε στὴν πατρίδα του γιὰ λόγους ὑγείας.

[Ἐθνικὸ Ἱστορικὸ Μουσεῖο].

(77) Φέντερ.

Φωτογραφία $0,235 \times 0,195$ μ.

Ο Feder διητέλεσε Γραμματεὺς τῆς Ἀντιβασιλείας.

[Ἐθνικὸ Ἱστορικὸ Μουσεῖο].

(78) Γκαίρτνερ.

Λιθογραφία $0,27 \times 0,22$ μ.

Ὁ Βαυαρὸς ἀρχιτέκτων Friedrich von Gärtner (1792-1847) διητέλεσε Διευθυντὴς τῆς Ἀκαδημίας τοῦ Μονάχου. Τὸ 1834 ἀκολούθησε τὸν Λουδοβίκο τῆς Βαυαρίας κατὰ τὸ ταξίδι του στὴν Ἀθήνα καὶ ἀργότερα ἀνέλαβε νὰ κατασκευάσει τὰ ἀνάκτορα τοῦ Ὁθωνα, ὑποσκελίζοντας τὸν Κλέντσε, τοῦ ὁποῖου τὰ σχέδια ἔμειναν ἀνεκτέλεστα.

[Ἐθνικὸ Ἱστορικὸ Μουσεῖο].

(79) Κλέντσε.

Λιθογραφία $0,235 \times 0,185$.

Ὁ Γερμανὸς ἀρχιτέκτων Leopold Franz Karl von Klenze (1784-1864), εὐνοούμενος ἀρχικῶς τοῦ Λουδοβίκου τῆς Βαυαρίας, ἦταν στὴν Ἀθήνα τὸ 1834 καὶ πρότεινε τὴν ἀνοικοδόμηση τῶν ἀνακτόρων στὴν περιοχὴ Κεραμεικοῦ, ὑποσκελίσθηκε, ὁμως, τελικῶς ἀπὸ τὸν Γκαίρτνερ, στὸν ὁποῖο ἀνετέθη ἡ κατασκευὴ τοῦ ἔργου.

[Ἐθνικὸ Ἱστορικὸ Μουσεῖο].

(80) Θεόδωρος Κολοκοτρώνης.

Λιθογραφία $0,29 \times 0,225$ μ.,σχέδιο ἐκ τοῦ φυσικοῦ ὑπὸ Κ. Krazeisen, λιθογράφηση ὑπὸ F. Hanfstaengl, ἀπὸ τὸ γνωστὸ ἔργο τοῦ Krazeisen.

Ὁ Κολοκοτρώνης ἀπεβίωσε τὴν 3η Φεβρουαρίου 1843.

[Ἐθνικὸ Ἱστορικὸ Μουσεῖο].

(81) Κωνσταντῖνος Κανάρης.

Λιθογραφία $0,285 \times 0,23$ μ., σχέδιο L. Langlois, χάραξη F. Noel.

(82) Ἡ νύχτα τῆς Γ' Σεπτεμβρίου 1843.

Ἐλαιογραφία ἀγνώστου 0,44 × 0,595 μ., βάσει τῆς χαλκογραφίας ὑπὸ H. Martens προφανῶς. Ὁ καλλιτέχνης προσπαθεῖ νὰ ἀναπαραστήσῃ τὰ γεγονότα τῆς Γ' Σεπτεμβρίου. Στὸ κέντρο προβάλλεται ὁ συνταγματάρχης Καλλέργης, πλαισιωμένος ἀπὸ αξιωματικούς. Ἐπιππος δίνει ἐντολὴ σὲ ἀξιωματικό, ποὺ εἰκονίζεται σὲ στάση ἀναφορᾶς, νὰ διαβάσῃ τὴ διακήρυξη τῶν ἐπαναστατῶν πρὸς τὸν Βασιλιᾶ. Ὁ Ὅθων προβάλλει στὸ τέταρτο ἀπὸ τὰ δεξιὰ παράθυρο καὶ πίσω του ἡ Ἀμαλία. Στὸ τρίτο παράθυρο εἶναι μᾶλλον ὁ συνταγματάρχης Ἑσς. Λανθασμένα ὁ ζωγράφος τοποθέτησε στὸ δεύτερο παράθυρο τὸν Μαυροκορδάτο, ὁ ὁποῖος κατὰ τὰ γεγονότα ἀπουσίαζε στὸ ἐξωτερικό. Ἀριστερὰ διακρίνεται μέσα στὸ πλῆθος, κοντὰ στὰ προπύλαια ὁ Μακρυγιάννης, ὁ ὁποῖος δίνει τὴν ἐξῆς περιγραφή τῶν συμβάντων: «Τότε κινήθη καὶ τὸ ταχτικὸν καὶ ἱππικὸν μὲ τὸν Καλλέργη καὶ Σκαρβέλη, ἀκούγοντας τοὺς ντουφεκισμοὺς μας, καὶ πῆγαν εἰς τὸ Παλάτι. Εὐτὺς κι ἐγὼ ἄφησα τὴν ἀναγκαιὰ φρουρὰ καὶ πῆγα κι ἐγώ. Βγαίνοντας ἔξω μ' ἀκολούθησαν ὅλοι οἱ πολῖτες. ἤρθαν κι ἀπὸ τὰ χωριά, ὅπου τοὺς εἶχα παραγγείλῃ. Καὶ μᾶς πῆραν εἰς τὰ χέρια ὅλους ὁ λαός. Χάλευαν νὰ μποῦνε ἀπὸ τὰ παλεθῦρια εἰς τὸ Παλάτι. Τότε τοὺς μίλησα νᾶχουν τὴν μεγαλύτερη ἀρετὴ καὶ πατριωτισμόν· «ἐμεῖς θέλομεν νὰ μᾶς δώσῃ ὁ Βασιλέας μας ἐκεῖνο ὅπου ἀποχτήσαμεν μὲ τὸ αἷμα μας καὶ θυσίες μας, ὅπου τὸ καταπάτησε κι ὁ Καποδίστριας. Οἱ Δύναμεις τὸν ὁδήγησαν νὰ μᾶς δώσῃ σύνταμα, ὅταν τὸν ἀναγνώρισαν βασιλέα μας καὶ ἤρθε ἐδῶ καὶ ὑποσχέθη· κι ὥς σήμερον δέν τόβαλε ὅς ἐνέργεια. Νὰ τὸ βάλῃ τώρα καὶ εἶναι Βασιλέας μας. Καὶ νὰ μᾶς κυβερνάγῃ συνταγματικῶς. Δι' αὐτό, ἀδελφοί, σηκωθήκαμεν καὶ κιντυνέσαμεν, κι ὅχι νὰ κάμωμεν ἀταξίες· οὔτε εἰς τὸ περιβόλι νὰ μὴν πλησιάζῃ κανένας καὶ πειράξετε οὔτ' ἓνα φύλλο».

(Ἀρχεῖον τοῦ στρατηγοῦ Ἰω. Μακρυγιάννη, τομ. Β', ἐπιμ. Ἰω. Βλαχογιάννη, ἐν Ἀθήναις 1907, σελ. 384).

[Μουσεῖο Βούρου-Εὐταξία].

(83) Ἡ Γ' Σεπτεμβρίου 1843

Λαϊκή λιθογραφία 0,37 × 0,52 μ., ὑπὸ Ν. Γρηγοριάδη.

[Ἰδιωτικὴ Συλλογή].

(84) Γιάννης Μακρυγιάννης.

Ἐγχρωμὴ λαϊκὴ λιθογραφία 0,60 × 0,40 μ., ἀπὸ τὸ περιοδ.

«Νέος Ἀριστοφάνης».

[Ἐθνικὸ Ἱστορικὸ Μουσεῖο].

(85) Γιάννης Μακρυγιάννης.

Λιθογραφία 0,29 × 0,225 μ., σχέδιο ἐκ τοῦ φυσικοῦ Κ. Krazeisen, λιθογράφηση F. Hanfstaengl, ἀπὸ τὸ γνωστὸ ἔργο τοῦ Krazeisen.

[Ἐθνικὸ Ἱστορικὸ Μουσεῖο].

(86) Ἡ Ἐθνοσυνέλευσις τιμᾷ τὸν Καλλέργη.

Ἐγχρωμο μονόφυλλο, μὲ ιδιόχειρες ὑπογραφές, διαστ. 0,645 × 0,495 μ. «Κατὰ τὴν οδ' συνεδρίασιν τῆς 17 Μαρτίου 1844 τῆς ἐν Ἀθήναις τῆς Γ' Σεπτεμβρίου Ἐθνικῆς τῶν Ἑλλήνων Συνελεύσεως... Ἐπροτάθη εἰς τὴν Συνέλευσιν, ἐπειδὴ ὁ Φρουράρχος αὐτῆς συνετέλεσεν ἐπὶ τοσοῦτον εἰς τὴν συνταγματικὴν ταύτην παλιγγενεσίαν τοῦ ἔθνους καὶ ἐξεπλήρωσε μὲ ζῆλον παντὸς ἐπαίνου ἄξιον τὰ τοῦ Φρουράρχου τῆς Συνελεύσεως καθήκοντα εἶναι καλὸν νὰ ἀποφασισθῇ ἡ γενικὴ αὐτοῦ καθ' ὅλην τὴν Ἑλλάδα πολιτογράφησις. Ἡ Συνέλευσις παρεδέχθη εὐχαρίστως τὴν πρότασιν καὶ διὰ τὴν ἀξιωματικὴν καὶ παραδειγματικὴν αὐτοῦ διαγωγὴν εἰς τὴν συνταγματικὴν ταύτην Παλιγγενεσίαν καὶ ἔνεκα τῆς καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἐθνικῆς Συνελεύσεως παντὸς ἐπαίνου κρείττονός διαγωγῆς τοῦ Φρουράρχου αὐτῆς Κυρίου Δημητρίου Καλλέργη ἐψήφισε γενικὴν Αὐτοῦ καθ' ὅλην τὴν Ἑλλάδα πολιτογράφησιν». (Ἀκολουθοῦν οἱ ιδιόχειρες πρωτότυπες ὑπογραφές τοῦ Προεδρείου καὶ ὄλων τῶν πληρεξουσίων).

[ΕΛΙΑ].

(87) Δημήτριος Καλλέργης.

Έγχρωμη λαϊκή λιθογραφία 0,60 × 0,40μ. από το περιοδ.
«Νέος Ἀριστοφάνης».

[Εθνικό Ἱστορικό Μουσείο].

(88) Τὰ ανάκτορα τῶν Ἀθηνῶν τὴν 3/15 Σεπτεμβρίου 1843.

Λιθογραφία 0,145 × 0,25 μ., σχέδιο ἐκ τοῦ φυσικοῦ καὶ χάραξη
Etienne Rey. Ἀπὸ τὸ ἔργο τοῦ Antoine Marie Chenavard,
Relation du voyage fait en 1843-44 en Grèce et dans le Levant, par
A.M.Chenavard et E.Rey, Λυόν 1846.Οἱ δύο Γάλλοι ἔφθασαν
στὴν Ἀθήνα μόλις ξέσπασαν τὰ γεγονότα τῆς 3' Σεπτεμβρίου
καὶ ὡς αὐτόπτες δίνουν τὴ δική τους ζωγραφικὴ μαρτυρία.

[Εθνικό Ἱστορικό Μουσείο].

**(89) Τὰ συμβάντα τῆς 3' Σεπτεμβρίου 1843 ἐν Ἀθήναις καὶ ἡ
ἀνακήρυξις τοῦ Συντάγματος.**

Έγχρωμη λαϊκή λιθογραφία τοῦ Σωτηρίου Χρηστίδη,
0,375×0,595 μ. Ἐκδοση Ἀντ. Λαγανοπούλου. Λιθογραφεῖο
Β. Παπαχρυσάνθου.

[Εθνικό Ἱστορικό Μουσείο].

**(90) Τὰ συμβάντα τῆς 3' Σεπτεμβρίου ὑπὲρ τοῦ Ἑλληνικοῦ
Συντάγματος ἐν Ἀθήναις 1843.**

Λαϊκὴ λιθογραφία 0,395×0,525 μ., ὑπὸ Ἀδάμ.

[Ἰδιωτικὴ Συλλογή].

(91) Ἡ 3' Σεπτεμβρίου 1843 καὶ ἡ ἀνακήρυξις τοῦ Συντάγματος.

Έγχρωμη λαϊκὴ λιθογραφία τοῦ Καρόλου Χάουπτ 0,415 × 0,59
μ. Ἐκδοση Κεντρικοῦ Βιβλιοπωλείου. Λιθογραφεῖο Γ. Κόλμαν.

[Συλλογὴ Π. Βέργου].

(92) Τὰ ανάκτορα καὶ τὸ κέντρον τῶν Ἀθηνῶν, 1863.

Ἐπιχρωματισμένη ξυλογραφία 0,24 × 0,345 μ., ἀπὸ τὸ περιο-
δικό «Illustrated London News», Νοέμβριος 1863.

[Εθνικό Ἱστορικό Μουσείο].

(93) Ἀνδρέας Μεταξᾶς.

Ἐγχρωμη λαϊκή λιθογραφία 0,60 × 0,40 μ. ἀπὸ τὸ περιοδικὸ
«Νέος Ἀριστοφάνης»

[Ἐθνικὸ Ἱστορικὸ Μουσεῖο].

(94) Ἀνδρέας Μεταξᾶς.

Λιθογραφία 0,415 × 0,30 μ., ὑπὸ Ch. Vogt.

[Ἐθνικὸ Ἱστορικὸ Μουσεῖο].

(95) Ἀλέξανδρος Μαυροκορδάτος.

Ἐγχρωμη λαϊκή λιθογραφία 0,60 × 0,40 ἀπὸ τὸ περιοδικὸ
«Νέος Ἀριστοφάνης».

[Ἐθνικὸ Ἱστορικὸ Μουσεῖο].

(96) Ἀνδρέας Λόντος.

Φωτογραφία ἀπὸ ἐλαιογραφία τοῦ Ἐθνικοῦ Ἱστορικοῦ
Μουσείου. Ὁ Λόντος (1789-1846) ἦταν μεταξὺ τῶν πρωταγω-
νιστῶν τῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 1843. Ἡ ἀπογοήτευσή του,
ὁμως, ἀργότερα καὶ ἡ κακὴ οἰκονομικὴ του κατάσταση τὸν
ὠδήγησαν στὴν αὐτοκτονία σὲ ἡλικία 57 ἐτῶν.

(97) Ἀποψη τῶν Ἀθηνῶν καὶ ἡ Ἀκρόπολη.

Λιθογραφία 0,34 × 0,44 μ. ἀπὸ τὸ λεύκωμα τοῦ Μ.Π. Βρετοῦ.

(98) Ὁ Πειραιεύς.

Λιθογραφία 0,30 × 0,39 μ. ἀπὸ τὸ λεύκωμα τοῦ Μ.Π. Βρετοῦ.

(99) Νικηταρᾶς.

Ἐγχρωμη λαϊκὴ λιθογραφία 0,60 × 0,40 τοῦ Νικήτα
Σταματελόπουλου (1781-1849), ἀπὸ τὸ περιοδικὸ «Νέος
Ἀριστοφάνης».

[Ἐθνικὸ Ἱστορικὸ Μουσεῖο].

(100) Κωνσταντῖνος Κανάρης.

Λιθογραφία $0,29 \times 0,225$ μ., σχέδιο ἐκ τοῦ φυσικοῦ Κ. Krazeisen, λιθογράφηση F. Hanfstaengl, ἀπὸ τὸ γνωστὸ ἔργο τοῦ Krazeisen.

[Ἐθνικὸ Ἱστορικὸ Μουσεῖο].

(101) Ὀθων, Βασιλεὺς τῆς Ἑλλάδος.

Λαϊκὸ χειροτέχνημα $0,56 \times 0,47$ μ.,

[Ἰδιωτικὴ Συλλογὴ].

(102) Ὀθων, Βασιλεὺς τῆς Ἑλλάδος.

Ἐγχρωμὴ λιθογραφία $0,23 \times 0,18$ μ.,

[Ἰδιωτικὴ Συλλογὴ].

(103) Ἰωάννης Κωλέτης.

Ἐγχρωμὴ λαϊκὴ λιθογραφία $0,60 \times 0,40$ μ., ἀπὸ τὸ περιοδικὸ «Νέος Ἀριστοφάνης».

[Ἐθνικὸ Ἱστορικὸ Μουσεῖο].

(104) Ἰωάννης Κωλέτης.

Εἰκόνα ἀπὸ λιθογραφία, διαστ. $0,40 \times 0,29$ μ.

[Ἐθνικὸ Ἱστορικὸ Ἀρχεῖο].

(105) Ὁ Ὀθων καὶ ἡ Ἀμαλία ἔφιπποι μὲ τὴν ἀκολουθία τους.

Ἐγχρωμὴ λαϊκὴ λιθογραφία $0,43 \times 0,63$ μ. Ἐκδοσὴ Κεντρικοῦ Βιβλιοπωλείου Δράκου Δ. Παπαδημητρίου. Λιθογραφεῖο Πολλὶ καὶ Λεβαντῆ.

[Ἰδιωτικὴ Συλλογὴ].

(106) Ἡ ἐκκλησία τῆς Γοργοπηκόου καὶ ἡ περὶ αὐτὴν περιοχὴ, ca. 1833.

Ἀναπαραγωγὴ ἐν μεγεθύνσει εἰκόνας τοῦ Peytier ἀπὸ τὸ λεύκωμα του.

Γοργοπηκόος εἶναι ἡ σημερινὴ «Μικρὴ Μητρόπολη» ἢ «Ἅγιος Ἐλευθέριος». Διαστ. $0,98 \times 1,49$ μ.

(107) Έρειπομένη συνοικία τῆς Ἀθήνας ἀνατολικῶς τοῦ Θησείου, ca. 1833.

Ἀναπαράγωγή ἐν μεγεθύνσει μιᾶς ἀκόμη εἰκόνας ἀπὸ τὸ λεύκωμα τοῦ Eugène Peytier (1793-1864).

Εἰκονίζεται ἡ πιὸ πυκνοκατοικημένη ἄλλοτε συνοικία τῆς Ἀθήνας, ποὺ βρισκόταν ὅπου σήμερα ὁ ἀρχαιολογικὸς χώρος τῆς Ἀγορᾶς. Διαστ. 1,02×1,485 μ.

(108) Ὅθων, Βασιλεὺς τῆς Ἑλλάδος.

Λιθογραφία 0,55 × 0,405 μ., ὑπὸ Franz Halfstangle ἀπὸ πίνακα τοῦ Wilhelm Riestchel (1824 - 1860).

[Ἰδιωτικὴ Συλλογή].

(109) Βασιλικὸς θυρεὸς: Ὅθων ἐλέφ Θεοῦ Βασιλεὺς τῆς Ἑλλάδος.

Ἐλαιογραφία σὲ ξύλο 0,605 × 0,47 μ.,

[Ἰδιωτικὴ Συλλογή].

(110) Βασίλισσα Ἀμαλία.

Λιθογραφία 0,55 × 0,405 μ., ὑπὸ Franz Halfstangle ἀπὸ πίνακα τοῦ W. Rietschel.

Ὁ Γερμανὸς ζωγράφος Wilhelm Rietschel βρισκόταν στὴν Ἀθήνα μεταξὺ 1853 καὶ 1854, ζωγράφησε δὲ ἐκ τοῦ φυσικοῦ τὴν Ἀμαλία καὶ τὸν Ὅθωνα, μὲ ἐλληνικὲς ἐθνικὲς ἐνδυμασίες.

[Ἰδιωτικὴ Συλλογή].

(111) Πανοραμικὴ ἄποψη τῶν Ἀθηνῶν, Μάϊος 1839.

Τσιγκογραφία, σχέδιο ἐκ τοῦ φυσικοῦ καὶ χάραξη Selina Bracebridge (μέσα 19' αἰ.), διαστ. 0,265×2,70 μ.

Ἡ Ἀγγλίδα ζωγράφος ἔζησε στὴν Ἀθήνα μετὰ τὸ 1830 καὶ σχεδίασε πανοραμικὰ τὴν περιοχὴ ἀπὸ τὸ λόφο τῆς Πνύκας.

Ἡ διάταξη: 1. Θησεῖο καὶ Πατήσια. 2. Ἀρειος Πάγος. 3. Λυκαβηττός. 4. Ἀκρόπολη. 5. Παρθενώνας. 6. Ὠδεῖο Ἡρώδου Ἀττικοῦ. 7. Ναὸς Ὀλυμπίου Διός. 8. Ὑμητός. 9. Ἑλληνικὸ νεκροταφεῖο. 10. Φυλακὴ τοῦ Σωκράτη. 11.

Μνημείο τοῦ Φιλοπάππου. 12. Τάφος τοῦ Κίμωνα. 13. Ἄκρη τῆς νήσου τοῦ Πόρου. 14. Αἶγινα. 15. Ἄκρη τῆς Πελοποννήσου. 16. Ὅρμοι τῆς Μουνυχίας. 17. Λόφος τῆς Μουνυχίας. 18. Πειραιεύς. 19. Σαλαμίνα. 20. Κορυδαλλός. 21. Πνύκα. 22. Δαφνὶ καὶ Ἱερὰ Ὀδός. 23. Ὑποθεμελιώσεις στὴν Πνύκα. 24. Λόφος τῶν Νυμφῶν. 25. Ἀκαδημία. 26. Λόφος Κολωνοῦ. 27. Πάρνηθα.

[ΕΛΙΑ].

(112) Ἀλέξανδρος Μαυροκορδάτος, 1867.

Μαριάρινη προτομή, ὕψους 0,69 μ., ὑπὸ Ἰωάννου Κόσσου.

(113) Βορειοδυτικὴ ἄποψη τῶν Ἀθηνῶν, ca. 1833.

Ἀναπαράγωγὴ ἐν μεγεθύνσει μιᾶς ἀκόμα ἀπ' τὶς εἰκόνες τοῦ λευκώματος τοῦ Peytier.

Διαστ. 0,97×1,48 μ.

(114) Ὁ Ὅθων προπέμπει τοὺς ὑπασπιστὰς του, ἀναχωροῦντας πρὸς ἀπελευθέρωσιν τῶν ὑποδούλων Ἑλλήνων, 1859.

Ἐγχρωμὴ λαϊκὴ λιθογραφία 0,485 × 0,645 μ., ὑπὸ Σωτηρίου Χριστίδη. Ἐκδοσὴ Κεντρικοῦ Βιβλιοπωλείου Δράκου Παπαδημητρίου. Λιθογραφεῖο Γεωργίου Στάγγελ.

[Ἰδιωτικὴ Συλλογὴ].

(115) Ἡ Μητρόπολις τῶν Ἀθηνῶν.

Λιθογραφία 0,265 × 0,465 μ., ἀπὸ τὸ λεύκωμα τοῦ Μ.Π.Βρετοῦ.

Ἡ ἀνοικοδόμησις τοῦ ναοῦ ἄρχισε τὸ 1842 καὶ τελείωσε τὸ 1862.

(116) Τὸ Ὁφθαλμιατρεῖο τῶν Ἀθηνῶν.

Λιθογραφία 0,265 × 0,465 μ., ἀπὸ τὸ λεύκωμα τοῦ Μ.Π.Βρετοῦ.

(117) Ἡ Καπνικαρέα.

Ἐγχρωμη λιθογραφία $0,23 \times 0,335$ μ. Σχέδιο ἐκ τοῦ φυσικοῦ καὶ λιθογράφου Th. Du Moncel, σχεδιασμὸς προσώπων ὑπὸ A. Bayot, ἀπὸ τὸ γνωστὸ ἔργο τοῦ Du Moncel.

[Μουσεῖο Βούρου-Εὐταξία].

(118) Βυζαντινὲς ἐκκλησίαι κοντὰ στὸν πύργο τῶν Ἀνέμων, 1843.

Ἐγχρωμη λιθογραφία $0,23 \times 0,315$ μ., σχέδιο ἐκ τοῦ φυσικοῦ καὶ λιθογράφου Th. Du Moncel, ἀπὸ τὸ γνωστὸ ἔργο του.

Πρόκειται γιὰ τὶς ἐκκλησίαι τοῦ Προφήτη Ἡλία (ιδ' αἰ.), ποὺ κατεδαφίστηκε τὸ 1849, καὶ τῶν Ταξιαρχῶν, ποὺ σώζεται μὲν ἀλλὰ τόσο ἀλλοιωμένη, ὥστε εἶναι ἀγνώριστη.

[Μουσεῖο Βούρου-Εὐταξία].

(119) Τὸ Ἀστεροσκοπεῖο τῶν Ἀθηνῶν.

Λιθογραφία $0,265 \times 0,465$ μ., ἀπὸ τὸ λεύκωμα τοῦ Μ.Π.Βρετοῦ.

Τὸ Ἀστεροσκοπεῖο κτίσθηκε μεταξὺ 1842 καὶ 1846, μὲ χορηγία τοῦ ἐκ Μοσχοπόλεως βαρὼνου Γεωργίου Σίνα, στὸ λόφο τῶν Νυμφῶν, ἀπὸ τὸν Δανὸ ἀρχιτέκτονα Θεόφιλο Χάνσεν.

(120) Τὸ Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν.

Λιθογραφία $0,265 \times 0,465$ μ., ἀπὸ τὸ λεύκωμα τοῦ Μ.Π.Βρετοῦ.

Ἡ ἀνοικοδόμησις τοῦ Πανεπιστημίου ἄρχισε τὸ 1839 ἐπὶ σχεδίων τοῦ Δανοῦ ἀρχιτέκτονος Χριστιανοῦ Χάνσεν καὶ περατώθηκε τὸ 1864.

Τὸ ἐκδοτικὸν ἔργον τῆς Βουλῆς

Πέραν τῶν ὅσων ἐκτίθενται ἰδιαιτέρως, στὸ ἐσώτερον τμήμα τῆς Αἵθουσας Ἐλευθερίου Βενιζέλου, μετὰ τοὺς πεσσούς, μιὰ ομάδα ἐρμαρίων συγκεντρώνει σειρὰς ἐκδόσεων τοῦ Κοινοβουλίου, ποὺ εἶναι ἀπόρροια τοῦ νομοθετικοῦ τοῦ ἔργου. Πρόκειται γιὰ τὰ ἑξῆς δημοσιεύματα:

Πρακτικά τῆς Βουλῆς, 1844 καὶ ἑξῆς.

Πρακτικά τῆς Γερουσίας, 1844-1862 καὶ 1924-1936.

Ἐφημερίς τῶν Συζητήσεων τῆς Βουλῆς, 1863 καὶ ἑξῆς.

Ἐφημερίς τῶν Συζητήσεων τῆς Γερουσίας, 1924-1936.

Ἀρχεῖον τῆς Βουλῆς.

Ἀρχεῖον τῆς Γερουσίας, κ.ἄ. ἐλάσσονες σειρὰς.

E I K O N E Σ

ΠΡΟΘΗΚΗ ΣΤ΄
Αϊθεντικές στολές Όθωνος και Ήμαλίας.

82. Η νύχτα της 1^{ης} Σεπτεμβρίου 1843. Έλαιογραφία αγνώστου ζωγράφου.

Νº 337.

ΝΕΟΣ ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΗΣ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΑΛΕΡΓΗΣ

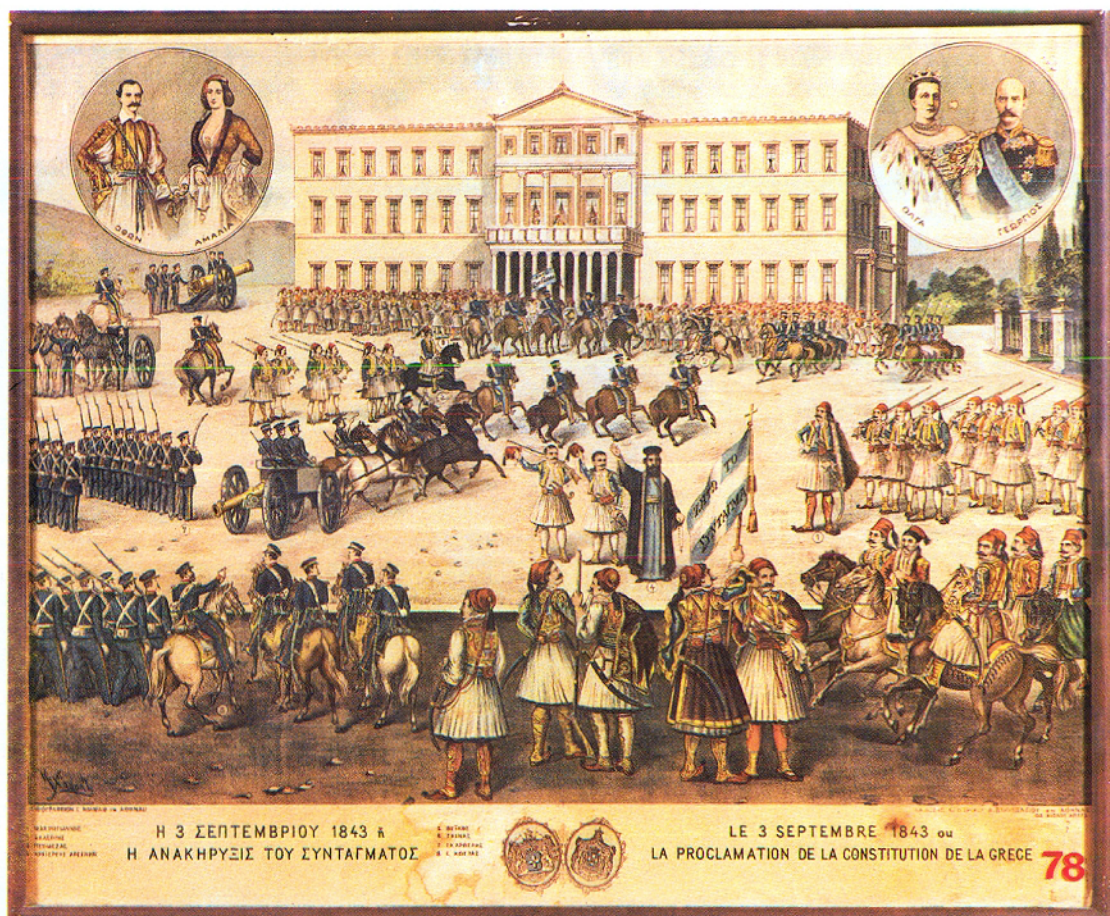
ΣΤΡΑΤΗΓΟΣ ΑΓΩΝΙΣΤΗΣ ΚΑΙ ΗΡΩΣ ΤΟΥ 1821

74

ΕΘΝΙΚΟΝ ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ ΜΟΥΣΕΙΟΝ
ΣΕΡΒΙΑ 1. ΜΑΡΤΙΟΥ 1909
ΑΡΙΘΜΟΣ 474/187

87. Δημήτριος Καλλέργης.

Έγχρωμη λαϊκή λιθογραφία από το περιοδικό «Νέος Ἀριστοφάνης».

91. Ἡ Γ' Σεπτεμβρίου 1843 ἢ Ἡ ἀνακήρυξις τοῦ Συντάγματος.
 Ἐγχρωμὴ λαϊκὴ λιθογραφία τοῦ Καρόλου Χάουπτ.

THE ROYAL PALACE AT ATHENS.

92. Τὰ ἀνάκτορα καὶ τὸ κέντρον τῶν Ἀθηνῶν 1863. Ἐπιχρωματισμένη
ξυλογραφία ἀπὸ τὸ περιοδικὸ «The Illustrated London News».

89. Τὰ συμβάντα τῆς Γ' Σεπτεμβρίου 1843 ἐν Ἀθήναις - Ἡ ἀνακήρυξις τοῦ Συντάγματος. Ἐγχρωμὴ λαϊκὴ λιθογραφία τοῦ Σωτηρίου Χρηστίδη.

№ 307

ΝΕΟΣ ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΗΣ

ΕΘΝΙΚΟΝ ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ ΜΟΥΣΕΟΝ
ΔΟΡΕΑ Ι. ΜΑΚΡΥΓΙΑΝΝΟΥ
Αριθμός 5498/147...

ΙΩ. ΜΑΚΡΥΓΙΑΝΝΗΣ

ΣΤΡΑΤΗΓΟΣ ΤΗΣ ΓΕΝΕΑΣ ΤΟΥ 1821.

71

84. Γιάννης Μακρυγιάννης.

Έγχρωμη λαϊκή λιθογραφία από το περιοδικό «Νέος Ἀριστοφάνης».

21. Ἀποψη τῶν Ἀθηνῶν, ca 1850. Ὑδατογράφια τοῦ Joseph Schranz.

